БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 174 (3146). | Якшанба, 5 сентябрь 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ДАЛВАРЗИН ЗОНАСИ ҚИЗИЛ КАРВОНИ

Завод дарвозаси олдидан узоқларга боқсангиз, турна қатор тизилган машина ва прицепларнинг охири кўринмайди. Эрта баҳордан тер тўкиб, дур етиштирган азамат деҳқонлар шу машина ва прицепларда биринчи марта янги «оқ олтин» ҳосилини она-Ватанга армуғон этиш учун олиб келганлар. Ҳамманинг чеҳрасида табассум, бир-бирларини шу дастлабки қизил карвон билан қутлашади.

Дарвоза олдида карвонбоши бўлиб 2-«Далварзин» совхозининг ўртоқ А. Уроқов бошлиқ бўлими машина ва прицеплари турибди. Бу совхоз шу куни қизил карвонга ўзининг 39 тонна «оқ олтин»и билан ҳисса қўшган.

Ўртоқ Йўлдош Иброҳимов директорлик қилаётган 1-«Далварзин» совхози карвони заводга ўзининг 47 тонна янги ҳосили билан келган. Бу ҳали йиғим-терим учун курашнинг бошланиши.

— Ўн бир минг тонналик улкан хирмон қаддини 45 иш кунида ростлаймиз, — дейди Йўлдош ака суҳбатдошларига.

Далварзин пахта заводи Ленин номли колхоздан 46 тонна, 3-«Далварзин», «Чаноқ» совхозлари қўшилиб Далварзин зонасидаги хўжаликлар бўйича 146 тонна пахта қабул қилади бугун.

Кеч соат 5 лар чамаси. Ўйин-кулги, янгроқ музика садолари остида завод дарвозасига тутилган қизил лента узилди. Машиналар, прицеплар бирин-кетин завод ичкарисига йўл олади. Улкан торозилар, транспортерлар ишга тушади. Лаборантлаларнинг қўли-қўлига тегмайди. Қизил карвонни олиб келган деҳқонларнинг, бу ердаги ишчи ва хизматчиларнинг ғайратлари жўш урган. Заводда чинакам, жўшқин ҳаёт, қайноқ меҳнат нашидаси бошланиб кетди.

БАЙРОҚДОР САБЗАВОТЧИЛАР

Тошкент область партия комитети ва область ижроия комитети 1965 йил августнинг учинчи ўн кунлигида хўжаликларда сабзавот, полиз экинлари маҳсулоти ва картошка йиғиш ва давлатга сотиш юзасидан берилган топшириқларнинг қандай бажарилаётганини кўриб чиқиб, область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғини ОРЖОНИКИДЗЕ районига (район партия комитетининг секретари Н. ҚИРҒИЗБОЕВ, район ижроия комитетининг раиси А. ҚУЙШИМАНОВ, район ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиғи И. ЮНУСОВ ўртоқлар) беришга қарор қилди. Район сўнгги ўн кунликда давлатга йиллик планнинг 10,6 процента миқдорида сабзавот сотган. Полиз экинлари маҳсулоти сотиш планини 21,4 процент, картошка сотишни 3,2 процент миқдорида бажариб, сабзавот сотиш йиллик планини 59,3 процент, полиз экинлари маҳсулоти сотишни 49,5 процент ва картошка сотишни 35,8 процент бажаришга муваффақ бўлган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи шу райондаги «ҚИБРАЙ» совхозига (директори М. ОЛОВУДДИНОВ, партия ташкилотининг секретари А. ҲАЙИТБОЕВ, ишчилар комитетининг раиси Т. АҲМЕДОВ ўртоқлар) берилди. Совхоз сабзавот маҳсулотлари йиғиш ва сотиш йиллик планини 135 процент бажариб, сўнгги ўн кунликда 10,7 процент миқдорида ўсишга эришган.

Область партия комитети ва область ижроия комитетининг кўчма Қизил байроғи Калинин районидаги «ОКТЯБРЬ» колхозига (раиси С. ҚОРАБОЕВ, партия ташкилотининг секретари Н. АБДУЛЛАЕВ ўртоқлар) берилди. Колхоз сўнгги ўн кунликда сабзавот йиғиш ва сотиш бўйича 25,4 процент ўсишга эришиб, йиллик планни 105,4 процент ва картошка сотиш бўйича ўн кунликда 0,4 процент ўсишга эришиб, йиллик планни 73,7 процент бажаришга муваффақ бўлган.

Янгийўл ва Калинин районларини ҳамда Оржоникидзе районидаги «Ленинград», Юқори Чирчиқ районидаги «Ленинобод» колхозлари, Янгийўл районидаги «Олмазор» ва Калинин районидаги «Келес» совхозларининг давлатга сабзавот, полиз экинлари маҳсулоти ва картошка сотишда яхши ишлаганликлари қайд қилинди.

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИГА ТЕНГЛАШИНГ!

ДЎРМОН ДУРДОНАСИ

Тошкентдан чиқиб, Чирчиққа томон йўл олганингизда серфайз далалардан беихтиёр кўз узолмай ўтасиз. Пахтазорларнинг поёни йўқ. Миллион-миллион чаноқларда сарабодроқдек оппоқ бўлиб очилиб ётган «оқ олтин» дурдоналари худди осмондаги чароғон юлдузлар сингари кўзни қамаштиради. Пайкаллар теримчилар билан гавжум. Ҳар ер-ҳар ерда «оқ олтин»дан хирмонлар уюлаяпти. Хулласи калом, далалар меҳнат завқи билан нафас олаяпти!.. Бу далалар Оржоникидзе районидаги машъал «Қизил Ўзбекистон» колхозининг далаларидир. Бу пешқадам хўжаликнинг асл деҳқонлари ҳам давлат омборини бойитиш, ҳам эл дастурхонини тўкин-сочин қилиш истагида талай йиллардан буён ўз касбларига меҳр қўйиб, сидқидилдан меҳнат қилиб келаяптилар.

Етти йиллик сўнгги йилининг олтин кузи бу колхоз деҳқонлари ҳузурига ҳар қачонгидан ҳам серфайз, серсаховат бўлиб кириб келди. Асл деҳқонлар ўзлари етиштирган ҳосилни обдон хомчўт қилиб кўргач, йил бошида олган социалистик мажбуриятларини ўзгартирдилар. Илгариги мажбурият бўйича улар она-Ватанга 5000 тонна «оқ олтин» етказиб беришга бел боғлаган эдилар. Янги марра — 5850 тонна! Шу кунларда колхознинг каттаю кичик ҳар бир аъзоси эл-юрт олдида берилган ваъдага тезроқ вафо қилиш иштиёқи билан яшаяпти.

— Ҳозирги кунларнинг ҳар бир дақиқасини олтин билан ўлчаб олса арзийди, — дейди колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган пахтакор Абдужамил Матқобулов, — нега деганингизда, ҳозир осмонда тонгдан шомгача қуёш чарақлаб турибди. Демак, бу дамлар — пахтакор деҳқон учун асқотадиган дамлардир. Йиллик планни узоғи билан 15 октябргача бажаришга бел боғлаган деҳқонларимиз ана шу олтин дамлардан уддабуронлик билан фойдаланишяпти.

Раиснинг бу гапида жон бор. Далаларга чиққан киши бунга тўла ишонч ҳосил қилади. Ўн минг килограммчилар сафига ҳозирнинг ўзидаёқ юздан ортиқ киши қўшилган. Улар эл-юрт олдида сўз бериб, унинг уддасидан чиқа олмайдиган кишилар эмас. Аксинча, йил сайин ваъдасига вафо қилиб келаётган, хирмоннинг бир баракасига ўн барака қўшаётган азамат, олиҳиммат теримчилардир. Уларнинг ҳар бири кунига тераётган пахта ҳозирнинг ўзидаёқ ўрта ҳисобда 100 килограмдан ошиб кетяпти.

Олим Мўминов колхознинг эътиборли деҳқонларидан биридир. У бошчилик қилаётган бригадага ҳар гектар ердан 33 центнердан хирмон кўтариш планлаштирилган. Азаматларнинг ёз бўйи тер тўкиб қилган меҳнати зое кетмади. Пайкалларда кўчат қалинлиги тўла сақлаб қолинди. Бунинг устига ҳар туп ғўзада ўрта ҳисобда 14—15 тадан бўлиқ кўсак ҳосил қилинди. Бригада деҳқонлари теримга тушишдан аввал ҳосилни чамалаб кўрдилар-да, «камида 42 центнердан хирмон кўтарамиз» деб кўпчиликка сўз бердилар. Шу кунларда бригаданинг чевар теримчиларидан Унсун Тўлаганова, Қумри Шорасулова, Инобат Нурматова сингари ўртоқларнинг ғайрат-шижоатидан ҳамма хурсанд бўлмоқда.

Уста деҳқон Ориф Бобокалонов бошлиқ бригада пахтакорлари бу йил ўзлари учун белгилаган 40 центнерлик маррага тезроқ етиб олиш мақсадида кун сайин суръатни жадаллаштиришмоқда. Бунда кўпмингкилограммчи теримчилардан Муборак Азизова, Бахтинисо Йўлдошева, Азиза Абдуллаева каби ўртоқларнинг хизмати катта бўлаяпти.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти йиғим-терим ишларини бутун чоралар билан жадаллаштиришга ҳаракат қилмоқда. Энг аввало, далада ишлаётганларни ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан рағбатлантиришга алоҳида эътибор билан қаралмоқда. Теримчиларга ҳар беш кунда пул бериб турилибди. Пешқадам теримчиларнинг довруғи колхоз радиоузели орқали кенг ёйилмоқда. Бу эса, ишда умумий юксалишга эришишга хизмат қиляпти.

Ҳамма дала шийпонлари деҳқонларнинг маданий дам оладиган жойига айлантирилган. Боғча-яслилар оналар ва болаларнинг кўнглидагидек ишлаб турибди.

Колхоз механизаторлари машина терими мавсумини тўла шай ҳолда кутиб олмоқдалар. Улар ўтган йили 400 гектар ердаги ҳосилни «пўлат этак»ларга териб олган эдилар. Бу йил 500 гектардан ортиқроқ майдондаги ғўза машинабоп қилиб ўстирилди. Ҳозир шу майдонларда машина терими билан боғлиқ бўлган сўнгги тайёргарлик ишлари бажарилялти. Ғўза барглари сунъий равишда тўктириб бўлиниши биланоқ, «зангори кема» капитанлари катта ҳужумга отланадилар.

Ўз хўжаликларининг довруғини довон оширaётган машъал «Қизил Ўзбекистон» колхозининг азамат пахтакорларига бу йилги йиғим-терим мавсумида катта муваффақиятлар ва зафарлар тилаймиз.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

Суратда: шу колхознинг илғор теримчиси Савринисa Маҳкамова.
А. Абалян фотоси.

КУНИГА 2 ПРОЦЕНТДАН

— Бу йил 110 гектар еримизнинг ҳар гектаридан 32 центнердан хирмон кўтарамиз, бундан ошса ошадики, кам бўлмайди!

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг ўртоқ Яхшибой Мирзақулов бошлиқ бригада аъзолари йил бошида ана шундай ваъда беришган эди.

Мана, бугун пахта далаларида бўлсангиз чаман-чаман бўлиб очилган «оқ олтин»ни кўриб кўзингиз қувнайди, дилингиз хушнуд бўлади. Кенг пайкалларда меҳнат авжида. Ҳамманинг фикри-ёди ёз бўйи қилинган меҳнатнинг мевасини — дурдоналарни тез ва соз териб олишмоқда.

Бригадада кўпмингкилограммчи теримчилар сони оз эмас. Жумахон Абдишева, Райхоной Нодирова, Сафаргул Норбоева каби чеварлар шу кеча-кундузда 80—90 килограммдан пахта териб, олдингилар сафида боришяпти. Натижа ёмон бўлмаяпти. Бундан 3—4 кун илгари кунига 2—2,5 тонна атрофида пахта терилаётган бўлса, эндиликда 4,5—5 тоннага етди. Бу йиллик планнинг 1,5—2 процентига тўғри келади.

— Терим суръатини сира бўшаштирмаймиз, ҳозирги бор кучга яна куч қўшамиз, ғайратга-ғайрат, — дейди бригада бошлиғи. — Эрта-индин кунига йиллик планнинг 3—4 проценти миқдорида пахта сотишга эришамиз. Шу йўл билан йиллик планни 10 октябргача, зиммага олинган мажбуриятни эса 20 октябргача бажарилишини таъминлаймиз.

М. ТУРСУНОВ,
М. НАЗИРБОЕВ.

315 минг тонна Тошкент пахтаси учун

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 4 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида: биринчи устун—районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — ғўза дефолнацияси)

Оржоникидзе	1.21	4.00	—
Бўка	0.50	1.91	30,7
Ўрта Чирчиқ	0.51	1.30	32,3
Юқори Чирчиқ	0,10	0.85	10.4
Калинин	0.62	0.62	3.0
Оққўрғон	0,18	0.51	35.2
Янгийўл	0,50	0,50	4,9
Бекобод	—	—	3.4
Область бўйича:	0,40	1,04	22,5

БУГУН — НЕФТЬ ВА ГАЗ САНОАТИ ХОДИМЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ КУНИ

ЕТТИ ЙИЛЛИК МАШЪАЛЛАРИ

Бугун бизнинг мамлакатимизда нефть ва газ саноати ходимларининг Бутуниттифоқ куни биринчи марта нишонланмоқда. Ўзбекистон нефтчилари ва газчилари бу байрамни қандай муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар? ЎзТАГ мухбирининг шу саволига республика Халқ хўжалиги кенгаши газ-нефть саноати бўлимининг бошлиғи В. Г. Мишин шундай жавоб қайтарди:

— Нефтчилар ва газчилар байрам кунининг белгиланиши катта ва қувончли воқеадир. Бу — партия ва ҳукуматнинг ана шу прогрессив саноат тармоқлари меҳнаткашларига зўр эътибор ва ғамхўрлик қилаётганликларини исбот этади.

Ўзбекистоннинг нефть саноати ярим аср илгари — 1904 йилда вужудга келди. Ўша йили Фарғона водийсидаги «Чимён» конининг биринчи қудуғидан «қора олтин» фонтан бўлиб отилиб чиқди. Аммо, саноатнинг бу тармоғи Улуғ Ватан уруши йилларида ва урушдан кейинги даврда айниқса тез ривожланди. Ҳозирги вақтда республикамизда ҳар ойда чиқарилаётган нефтнинг миқдори бутун 1940 йилда олинган нефть миқдоридан ортиқдир.

Ўзбекистоннинг йирик газ саноати ҳали яқиндагина вужудга келди. Бу саноат шу етти йилликдагина ўса бошлади. Аммо, бу саноатнинг аҳамияти республикамиз доираси билангина чекланиб қолмади. Ўзбекистон газ саноати кейинги вақтларда мамлакатимизнинг жуда катта саноат тармоғига айланди. Эндиликда Россия Федерацияси, Қозоғистон ва Тожикистон Ўзбекистон гази билан таъминланмоқда. Яқин келгусида Қирғизистон, Белоруссия ва Балтика бўйи республикалари ҳам Ўзбекистондан газ ола бошлайди.

Қуйидаги рақамлар газ индустриясининг ғоят тез суръатлар билан ривожланаётганлигини исбот қилади. Етти йиллик арафасида — 1958 йилда Ўзбекистонда атиги 126,4 миллион кубметр газ чиқарилган эди. 1965 йилда эса 16,1 миллиард кубметр газ олиш ниятидамиз. Демак, 1965 йилда олинадиган газ 1958 йилдагига нисбатан 127 баравар кўп бўлади. Бизнинг республикамизда келгуси йилда чиқариладиган газ 1957 йилда бутун мамлакатимизда олинган газ миқдоридан ортиб кетади.

Етти йилликда Қизилқумда вужудга келтирилган Газли кони республикамизнинг ифтихори бўлиб қолди. Геологлар қарийб 500 миллиард кубметр газ запаси борлигини аниқладилар. Газли кони «зангори ёқилғи» миқдори жиҳатидан жаҳонда тўртинчи ўринни эгаллайди.

Кейинги вақтларда республиканинг кўпгина янги районларида — Қарши даштида, Устюрт ясси тоғида, Ҳисор тоғи этакларида табиий газ конлари топилди.

Ўзбекистоннинг нефть конлари ҳам кўпайди. Яқинда Фарғона водийсининг шимолида, Наманган яқинида «қора олтин»га бой кон топилди. Бу кондан темир йўлгача нефть қувури қурилмоқда. Сентябрь ойида бу қувурдан нефть оқизилади.

Ўзбекистоннинг ғарбида нефть чиқариладиган янги район вужудга келтирилмоқда. Бухоро-Хева вилоятида табиий газгина эмас, балки нефть запаслари ҳам кўп эканлиги маълум бўлди. Бу ердаги нефть Фарғона водийсидаги нефть миқдоридан ортиқдир.

Ўзбекистонда газ ва нефть индустриясининг тез ўсиши ёқилғи балансини тубдан ўзгартириб юборди. Табиий газ ёқилғи балансида етакчи ўринни эгаллади. Республикадаги энг муҳим саноат марказлари, неча ўнлаб шаҳар ва посёлкалар табиий газ билан таъминланмоқда. Табиий газ қишлоқларда ҳам муҳим аҳамият касб этмоқда. Бунга ажабланиб ҳам бўлмайди, чунки табиий газ энг тежамли, энг самарали ёқилғидир. Табиий газ чиқаришда меҳнат унумдорлиги кўмир қазиб чиқаришдагига нисбатан 7 баравар ортиқдир. Газни бир жойдан иккинчи жойга юбориш ва ундан фойдаланиш жуда қулайдир.

Ҳозирги пайтда Тошкент, Навоий ва Тахиатош ГРЭСлари табиий газ билан ишлаб турибди. Қора ва рангли металлургияда, цемент саноатида ва индустриянинг бошқа кўпгина тармоқларида газ асосий ўринни олди.

Табиий газ қимматли химиявий хомашё ҳамдир. Чирчиқ ва Навоий химия комбинатлари, Фарғонадаги азотли ўғитлар заводи газдан минерал ўғитлар тайёрламоқда. Келгусида республикамизда пластмассалар, синтетик толалар ва бошқа кўпгина химиявий маҳсулотлар ишлаб чиқаришда Бухоро газидан кенг фойдаланилади.

Ўзбекистоннинг табиий газини Уралга юбориш мамлакатимиз учун катта иқтисодий аҳамиятга эга. Россиянинг ана шу энг кекса саноат маркази Ўзбекистон саноатини ривожлантириш учун неча ўн йиллар мобайнида ёрдам бериб келди. Металл, машиналар, химиявий маҳсулотлар, ёғоч-тахта юбориб ёрдам кўрсатди. Эндиликда ўлкамиз саноати Уралга ёрдам кўрсатмоқда. Шимол томон чўзилиб кетган газ қувурлари Ўзбекистон меҳнаткашларининг интернационал бурчини ифода этди. Ўзбекистон меҳнаткашлари коммунизм қуришдан иборат умумхалқ ишига тобора кўп ҳисса қўшмоқдалар.

Яқин йилларда Москва, Ленинград ва мамлакатимизнинг Европа қисмидаги марказий ва ғарбий районларнинг бошқа энг муҳим саноат шаҳарлари Ўзбекистон газини олади. Бухоро гази тез орада Фрунзе ва Олмаотага ҳам юборилади.

Республиканинг «зангори ёқилғи»га бўлган эҳтиёжларини тўла қондириш ва уни мамлакатимизнинг бошқа иқтисодий районларига кўпроқ миқдорда юбориб туриш учун Ўзбекистоннинг газ саноатини бундан буён янада тез суръатлар билан ривожлантириш мўлжалланди. 1970 йилда республикада 42 миллиард кубметр табиий газ чиқарилиши керак. Бу— ҳозирги миқдордан 2,6 баравар ортиқ.

Нефть саноатимиз ҳам тобора ривожланади. Яқин беш йил ичида «қора олтин» чиқаришни 3 миллион тоннагача етказиш, яъни бир ярим баравардан зиёд ошириш кўзда тутилади.

Ўзбекистон конларининг меҳнаткашлари нефть ва газ саноати ходимларининг Бутуниттифоқ кунини меҳнат совғалари билан кутиб олмоқдалар. Улар йил бошидан буён пландан ташқари икки юз эллик миллион кубметр газ чиқардилар. Бухоро нефтчилари саккиз ойлик топшириқдан ташқари 6 минг тонна «қора олтин» қазиб чиқардилар. «Чимён» кони ва Риштон газ конторасн коллективлари етти йиллик планни бажарганликлари тўғрисида биринчи бўлиб рапорт бердилар.

Ўзбекистон газчилари етти йиллик планда кўрсатилган 31,9 миллиард кубметр ўрнига 32,1 миллиард кубметр табиий газ чиқаришга қарор бердилар. Етти йиллик планнинг нефть чиқариш юзасидан кўзда тутилган топшириғи ҳам ошириб бажарилади. Шу давр ичида республиканинг ери остидан қарийб 12 миллион тонна нефть чиқариб олинади.

Етти йиллик машъаллари — Ўзбекистон нефтчилари ва газчиларининг халқ хўжалигига қўшадиган ҳиссаси ана шундай.

НЕФТЧИ ВА ГАЗЧИЛАР БАЙРАМИ

4 сентябрда Тошкентдаги Округ офицерлар уйида нефть ва газ саноати ходимларининг Бутуниттифоқ кунига бағишланган тантанали йиғилиш ўтказилди.

Йиғилишни Тошкент область партия комитетининг секретари К. Н. Бекаев очди.

Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги кенгашининг раиси А. Р. Хўжаев республикада нефть ва газ индустриясининг ривожланиши тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. Г. Ломоносов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика Олий Совети Президиуми ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг республика нефть ва газ саноатининг барча ходимларига табрикномасини ўқиб берди. (ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

СССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Олтинчи чақириқ СССР Олий Советининг олтинчи сессияси 1965 йил 1 октябрда Москва шаҳрида чақирилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. МИКОЯН.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1965 йил 3 сентябрь.

БИЛДИРИШ

Тошкент область ижроия комитети область Совети депутатларига маълум қилади: меҳнаткашлар депутатлари Тошкент область Советининг X чақириқ III сессияси шу йил 15 сентябрь эрталаб соат 11 да Давлат эстрада театри биносида чақирилади.

Депутатлар эрталаб соат 10 дан бошлаб рўйхатга олинадилар.

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ.

ДЎСТОНА МУЗОКАРАЛАР

4 сентябрда Кремлда КПСС ва Совет ҳукумати раҳбарлари билан Румыния Социалистик Республикаси партия-ҳукумат делегацияси ўртасида музокаралар бўлди.

Музокараларда совет томонидан КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косыгин, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. Н. Шелепин, КПСС Марказий Комитетининг секретари Ю. В. Андропов ва бошқалар қатнашдилар.

Румыния томонидан музокараларда Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Николае Чаушеску, Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитети Доимий президиумининг аъзоси, Румыния Социалистик Республикаси Министрлар Советининг раиси Ион Георге Маурер, Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитети Доимий президиумининг аъзоси, Румыния Социалистик Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Георге Апостол, Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитети Доимий президиумининг аъзоси, Румыния Социалистик Республикаси Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Александру Бирлэдяну, Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитети Ижроия комитетининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Паул Никулеску—Мизил, Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитетининг секретари Маня Мэнеску ва Румыниянинг бошқа партия ҳамда давлат арбоблари иштирок этдилар.

Қардошларча дўстлик, ҳамжиҳатлик ва самимийлик вазиятида ўтган музокаралар вақтида совет-румин муносабатларини янада ривожлантириш масалалари юзасидан, ҳозирги халқаро аҳвол ва жаҳон коммунистик ҳамда ишчи ҳаракатининг муҳим проблемалари юзасидан фикрлашиб олинди.

(ТАСС).

БИТТА РАКЕТА БИЛАН БЕШТА ЙЎЛДОШ УЧИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

1965 йил 3 сентябрда Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдошлари «Космос-80», «Космос-81», «Космос-82», «Космос-83» ва «Космос-84» учирилди.

Бешала йўлдошнинг ҳаммаси битта учирувчи ракета ёрдами билан орбитага чиқариб қўйилди.

Йўлдошларга ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ, космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошлардан бирида энергия билан таъминловчи борт системаси сифатида радиоактив изотоп ажратадиган энергияда ишлайдиган электр станциядан фойдаланилмоқда, шу билан бирга радиоактив изотопнинг атмосферага ёки Ер юзасига ёйилишига буткул йўл қўймайдиган чоралар кўрилган.

Йўлдошларга ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координациллаштирувчи ҳисоблаш маркази олинаётган ахборотларни ишлаб чиқмоқда.

НЕФТЬ ВА ГАЗ — ВАТАН БОЙЛИГИ

БЕБАҲО ХАЗИНА

П. П. ГОЛОНСКИЙ,

СССР Халқ хўжалиги кенгаши нефть ва газ саноати бошқармасининг бошлиғи

□ □ □

Еримиз остида жуда катта нефть ва табиий газ запаслари бор. Шунинг учун ҳам биз ҳар бир нефть ва табиий газ конини тез ва яхши қидириб топишга, бу бойликларни халқимиз хизматига бўйсундиришга бутун кучимизни сарфлаяпмиз. Осиёнинг жазирама саҳроларида, тайга ўрмонларида минглаб геологик партия ва отрядлар ишламоқда.

Совет олимлари ва мутахассислари вишкалар учун асосий йирик блокли ажойиб бурғи асбоб-ускуналари конструкцияларини яратдилар. Бундай асбоб-ускуналарни ўрнатиш ишлари тез амалга оширилади ҳамда чуқур ва ўтачуқур горизонтларни пармалаш имконини беради. Совет пармаловчиларининг фидокорона меҳнати туфайли қисқа муддатларда нефть ва газга жуда бой бўлган бутун-бутун районлар қидириб топилди. Бу билан халқ хўжалигининг шу энг муҳим тармоғининг барқ уриб ривожланиши таъминланди. Нефть конларини ишлаш билан шуғулланувчи мамлакатимиз фани, техникаси ва технологияси жаҳонда биринчи ўринга чиқиб олди. Шу туфайли ҳам ўтган етти йил давомида бизда нефть қазиб чиқариш икки баравардан зиёд кўпайди ва у 1965 йилда 242 миллион тоннадан ошиб кетади. Эндиликда совет нефтчилари етти йиллик планни муддатидан илгари бажарадилар, деб айтсак, муболаға қилмаган бўламиз.

Газ саноати ходимлари ҳам ўз байрамларини катта меҳнат тортиқлари билан кутиб олмоқдалар. Совет «зангори олов» усталари шу йилнинг олти ойида мамлакатга 62,6 миллиард кубометр газ етказиб бердилар. Бутун йил давомида эса улар 128 миллиард кубометрдан кўпроқ газ қазиб чиқарадилар ва шаҳарларга, заводларга етказиб берадилар. Шу йилнинг охирига бориб газ магистралларининг узунлигига яна 4 минг километр қўшилади.

Мамлакатимизда шундай арзон ёқилғи ва химия саноати учун бебаҳо хомашёнинг жаҳонда энг йирик запаслари бор. Улар бутун жаҳондаги газ ресурсларининг учдан бир қисмини ташкил этади, АҚШ запасларига қараганда эса икки баравар кўпдир. Ҳозирги вақтгача 300 дан ортиқ газ конлари қидириб топилди.

Яқинда жаҳонда энг йирик ва узунлиги 2 минг километрдан ортиқ бўлган Бухоро—Урал газопроводи ишга туширилди. Уралдаги Серов шаҳрига яқинда Ғарбий Сибирдан яна бир қудратли газопровод тармоғи келади.

Ғарбий Сибирь, Урта Осиё, Қозоғистон, Қорақум ва Қизилқум саҳроларида жуда йирик газ запаслари борлиги аниқланди.

Яқинда жаҳонда энг йирик Урта Осиё — Марказ газопроводини қуриш ҳақида қарор қабул қилинди. Унинг узунлиги 3500 километрдир. Бу магистралнинг фақатгина биринчи навбати ҳар йили 20 миллиард кубометрдан кўпроқ газ узатиб туради.

Мамлакатимизда нисбатан ёш бўлган газчилик касби ҳозирнинг ўзидаёқ халқ орасида машҳур бўлиб қолди ва ҳурмат билан тилга олинмоқда. Бу тушунарли, албатта. Ана шу касб эгалари қанчадан-қанча уй-рўзғор ишлари билан шуғулланувчи аёлларнинг машаққатли меҳнатини енгиллаштирдилар, совет меҳнаткашининг уйида қатор қулайликлар яратишди. Ҳозирги вақтда мамлакатимиздаги 1700 шаҳар ва аҳоли пунктларида истиқомат қилаётган 40 миллион ишчи ва хизматчи ана шу ёқилғидан баҳраманд бўлмоқда. «Зангори олов» жуда кўп қишлоқларга, чорвачилик фермаларига, колхоз ва совхоз устахоналарига ҳам етиб келди.

Газ бу фақат ёқилғигина эмас, у химия саноатида турли-туман маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун кенг фойдаланилади. Газ қишлоқ хўжалигидаги барча экинлардан мўл ҳосил олишда кўмакдош бўлмоқда. Шуни айтиш керакки, мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган барча азот ўғитларининг 40 процентдан кўпроғи табиий газдан олинмоқда. Бундай азот ўғитлари коксдан олинадиган ўғитга нисбатан 30 процент арзон тушади.

Совет нефтчилари ва газ саноати ходимлари социалистик ва тараққий этаётган мамлакатлар билан ўзаро алоқада бўлишяпти. «Дружба» нефтепроводи Польша, Венгрия, ГДР, Чехословакия заводлари учун хомашё беряпти. Бизнинг геолог ва пармаловчиларимиз ўз дўстларига Ҳиндистондаги нефть конларини, Афғонистон, Болгария ва Бирлашган Араб Республикасида газ конларини қидириб топиш ва ўзлаштиришда ёрдам бердилар.

Ҳар йили нишонланадиган байрамнинг таъсис этилиши мамлакатимиз нефть ва газ саноати меҳнаткашларининг шонли ишлари халқимиз томонидан юксак баҳоланаётганлигини кўрсатувчи ёрқин далилдир. Бугун биз ўтаётган етти йилликдаги ишимизга якун ясаймиз, янги режалар тузамиз. Бу режалар ҳақиқатан ҳам жуда улуғвордир. Дастлабки ҳисобларга қараганда, янги беш йиллик охирига бориб мамлакатимизда нефть қазиб чиқариш 1,5 баравар ортади ва у йилига 350 миллион тоннани ташкил этади. «Зангори олов» ходимлари эса беш йилликнинг охирига бориб 1965 йилдагига қараганда деярлик икки баравар кўп — 250 миллиард кубометр газ етказиб беришади. (АПН).

ЕР ОСТИДАГИ МЎЪЖИЗА

Полторацкий ер остида газ асраш тажриба станциясининг компрессорлари дастлабки минг кубметр «зангори ёқилғи»ни ер қаърига дамлаб киритди. Тошкентнинг шимолидаги жингиртоб бўлиб ётган даштда инсон иродаси билан ярим километрдан чуқурроқ жойда табиий газнинг сунъий кони вужудга келтирила бошлади!

Бир йил муқаддам шу ерда станция учун қуриладиган биноларнинг тарҳини белгилаб турувчи дастлабки қозиқларни учратиш мумкин эди. Қисқа вақт ичида компрессор цехи, электр подстанция, тузхона, газ тақсимловчи пункт, чанг ушлаб қолувчи ускуна ва бошқа иншоотлар қад кўтарди. Қурувчилар траншеяга саксон километрга яқин қувур ётқиздилар. Пармаловчилар ўнлаб қудуқ кавладилар. Бухоро гази ана шу қудуқлар орқали ер ости омборига дамлаб киргизилади.

— Маълумки, газ қувурининг ўтказиш қобилияти бир хил бўлгани билан қишга қараганда ёзда ёқилғи камроқ истеъмол қилинади, — дейди станция бош инженери А. П. Веремьев. — Тошкент, Чирчиқ ва Чимкент саноатини қиш фаслида табиий газ билан ёлчитиб таъминлаш учун бизнинг омборимиз барпо этилди. Газ бу омборга йилнинг иссиқ ойларида дамлаб киритилади, совуқ ойларида эса, магистрал газ қувурига чиқарилади. Газ омбори тежаб берадиган маблағ шу омборни барпо этишга қилинган ҳамма харажатларни икки йилда қоплайди.

Геологлар газ асраш учун сувли қумлоқ қатлам топиб бердилар, бу қатламнинг тепасида мустаҳкам лой «том» бор. Ер остидаги шу омборга бир миллиард кубметрдан ортиқ газ сиғади. Сувнинг ўрнини эгаллаб турган газ заруратга қараб сувнинг ўзи билан суриб чиқарилади ва Бухоро-Тошкент-Чимкент магистралига юборилади.

— Ўзи эгаллаб турган жойнинг геологик шарт-шароити жиҳатидан қараганда, Тошкент яқинидаги газ омбори мамлакатда энг яхши омбордир, — деди бизга қидирув ишларининг раҳбари П. Т. Петросов. — У ўзининг ниҳоятда мустаҳкамлиги билан ажралади.

Станция ҳали тўла қуриб битказилгани йўқ. Ҳозир иккинчи навбатдаги объектлар қурилмоқда. Келажакда Муборак — Тошкент — Фрунзе — Олмаота газ қувури барпо этилиши муносабати билан Полторацкий станцияси составида яна бир компрессор цехи қуриш мўлжаллаб қўйилди. Унинг агрегатлари «зангори ёқилғи»ни ана шу янги газ магистралига чиқариб беради.

Ер ости омборини қураётганлар орасида Бухоро-Урал, Жарқоқ-Бухоро-Самарқанд — Тошкент — Чимкент газ қувурларини ётқизишда қатнашган кишилар кўп. Биз бу ерда ана шу қурилишларда орттирган танишларимизни — механизациялашган колонна бошлиғи Петр Пришчипа, комсомол аъзоси прораб Евгений Кондратенко ва бошқа кўпгина оловкорларни учратдик.

Тошкент политехника институтини тамомлаб чиққан ёш мутахассис инженерлардан Комил Юсупов, Муяссар Маҳмудовалар тажрибали қурувчилар ва монтажчилар билан қўлни-қўлга бериб меҳнат қилишмоқда...

Мамлакатда ва Европада энг йирик ҳисобланган Шчелково ер ости газ омборининг тажрибали мутахассислари Полторацкий станциясини ишга туширишда кўмаклашмоқ учун келишди. Механик Виктор Лексин, компрессор старший машинистларидан Николай Овчинников ва Василий Шлипкинлар ускуналарни муваффақият билан созлаш ва ишга туширишга катта ҳисса қўшишди. Москвалик мутахассислар Ўзбекистонга қуруқ келишмади — улар компрессорларнинг ўзлари такомиллаштирган баъзи деталларини олиб келишди.

— Полторацкий станцияси Ўрта Осиёда яккаю ягона ер ости газ омбори бўладими?

— Бу станция биринчи бўлса ҳам, лекин охирги эмас, — деб жавоб берди СССР Газ саноати давлат ишлаб чиқариш комитети Тошкент магистрал газ қувурлари газ бошқармасининг бошлиғи В. С. Перерва. — Геологлар ҳозир Жамбул, Фрунзе, Олмаота, Душанба ва Ўрта Осиёнинг бошқа йирик саноат марказлари атрофида газ асраш учун яроқли бўлган структураларни қидирмоқдалар.

...Сунъий конни бунёдга келтиришдаги дастлабки серташвиш кун ҳам ўтиб кетди. Бу — етти йилликнинг кўпгина кунларидан бири бўлди. Лекин одамларнинг бахт-саодатини ўйлаб табиатни қайта ўзгартираётган совет кишисининг буюк яратувчилик фаолияти қатрада қуёш акс этганидек, унда ўз аксини топди.

А. ЕРШОВ,

ЎзТАГ мухбири.

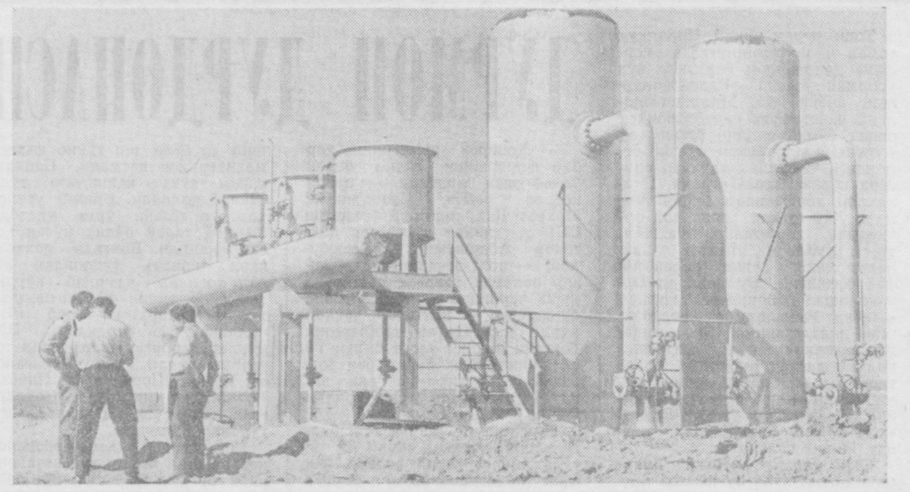

Суратда: ер ости омборининг чанг ушлаб қолувчи қурилмалари.

В. Кожевников фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ҚЎМИРДАН ГАЗ

Мамлакатимизда нефть ва газ саноати ходимлари Бутуниттифоқ кунининг таъсис этилиши, айниқса, биз учун қувончли бўлди. Чунки коллективимиз ҳам газ ишлаб чиқаришдек муҳим вазифани бажармоқда. Одатдагидек биз тайёр табиий ер қаъридан қазиб чиқармаймиз. Ишимиз бошқачароқ. Оҳангарон кўмирини ер остида газга айлантиряпмиз. Бунинг учун бу ерда қувватли еростигази станцияси қурилган. Мана, бир неча йилдирки, бу станция коллективи «қора олтин»ни газга айлантириб, шу ердаги давлат район электр станциясига етказиб бермоқда. Станция турбиналарининг бири биз ҳосил қилаётган газ асосида ишламоқда.

Бу шуни кўрсатадики, лозим даражада электр қуввати ҳосил қилиш кўп жиҳатдан бизнинг меҳнатимизга ҳам боғлиқ. Ишда арзимаган камчиликка йўл қўйилгундек бўлса, унинг оқибати яхши бўлмайди — халқ хўжалиги учун ниҳоятда зарур бўлган электр қуввати ишлаб чиқаришга путур етиши мумкин. Коллективимиз буни яхши тушунади. Шуни ҳисобга олиб газ ҳосил қилишни ой сайин тезлаштиришга ҳаракат қилмоқдамиз.

Буни шу йилнинг ўтган саккиз ойидаги ишимиз якунларидан яққол кўриш мумкин. Ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар чакки ишлашмади шу давр ичида. Топшириқлар муттасил ортиғи билан адо этилди. Саккиз ойлик план ҳам зиёдаси билан бажарилди. Электр станциясига ҳаммаси бўлиб 895 миллион кубометр газ узатиб берилди. Унинг 4 миллион кубометри пландан ташқари ҳосил қилинган.

Коллективимиз меҳнатининг бошқа техника-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам яхши бўлаяпти. Бу жуда қувончли ҳолдир. Шу йилдан бошлаб маҳсулот таннархини камайтиришда ҳам салмоқли ютуқларга эришилди. Ҳар минг кубометр газнинг таннархи белгиланганига қараганда 12 тийин арзонлашди. Бунинг эвазига корхонамиз 98 минг сўмлик иқтисодий фойда кўрди. Меҳнат унумдорлиги пландагига қараганда 4 процент ортди.

Бу йил биринчи марта нишонланаётган байрамимизни ана шундай тортиқлар билан кутиб оляпмиз. Албатта, коллектив меҳнат ғалабасига салмоқли ҳисса қўшаётган бригадалар, ишчилар номини айтиб ўтмаслик мумкин эмас бугунги айёмда. Масалан, Иван Иванович Вейс раҳбарлик қилаётган бурғичилар бригадасини олиб кўрайлик. Бригада аъзоларининг баракали ва сифатли меҳнати кимни қувонтирмайди, дейсиз. Улар бир ойда 500 метр узунликда пармалаш ишларини бажаришлари керак. Амалда эса буни анча ортиғи билан адо этишяпти.

Газ операторлари Мердес, Козниченко, компрессор машинистларидан Нурматов, Карпов ўртоқлар ҳам ўз вазифаларини сидқидилдан бажаришяпти, меҳнатда касбдошларига ўрнак бўлишмоқда. Коллективимиз фахри бўлиб қолган пармаловчиларимиз бор. Хусаинов, Рибин ва бошқа ўртоқлар шулар жумласидандир. Улар бурғи техникасини мукаммал ўрганиб олишган. Шунинг учун ҳам нормани доимо бир ярим баравар ва ундан ҳам ошириб адо этишмоқда.

Станциямизнинг истиқболи порлоқдир. Ҳали унинг қуввати тўла ўзлаштирилган эмас. 65—70 проценти фойдаланиляпти. Биз ҳозир ҳар куни 4 миллион кубометр газ ҳосил қиляпмиз. Келаси йилдан бошлаб бу кўрсатгич янада ортади. У 6 миллион кубометрни ташкил этади.

Коллективимиз етти йилликнинг охирги йилини муносиб якунлаш мақсадида ўзаро социалистик мусобақани янада авж олдиради.

А. Е. ФИРНИ,

Оҳангарондаги «Подземгаз» станциясининг бош инженери.

ЗАНГОРИ ЖИЛҒАЛАР

Зангори жилғалар. Улар беҳисоб пойтахтимиз кўчаларида. Бири корхона цехларига бориб туташган, иккинчиси хонадонларимизга. Жилғалардан оқиб келаётган «зангори олов» овқатимизни пиширяпти, уйимизни иситяпти. Иш суръатига суръат қўшаяпти.

Газлидан бошланган Шимолий ва Жанубий трассалар бўйлаб пойтахтимизга ҳар куни миллионлаб кубометр «зангори» ёқилғи оқиб келади. Газни қабул қилиб олиш, босимини нормаллаштириш ва шаҳар бўйлаб тарқатишдек масъулиятли вазифа «Ташпромкоммунгаз» тресги коллективи зиммасига юклатилган. Шу вазифани беками-кўст адо этиш учун улар тинмай меҳнат қилмоқдалар.

... Шу трестдамиз. Ҳамма ишлаяпти. Лойиҳачилар навбатдаги участкаларни ҳозирча қоғозда газлаштиришяпти. Экономистлар ҳисоб-китоб билан банд. План бўлимидан арифмометрнинг ғичирлаб айланган овози эшитилади.

Хоналарнинг бирига кирамиз. Капитал қурилиш бўлими бу. Инженер Искандар Ғалимжонов сметалар тузиб ўтирибди. Бўлимни бошқариш унга қолган ҳозир. Иши бошидан ошиб ётибди. Лекин нолимайди, шошилиб ўзини йўқотиб қўймайди. Ёш бўлса ҳам оғир, вазмин. Клиентларни қабул қилмоқда, прорабларга топшириқлар бермоқда.

— Биз заказчимиз. «Ташгазмонтаж» трестига қарашли «Газмонтаж» бошқармаси бинокорлари заказларимизни бажаришади,— дейди И. Ғалимжонов.— Ҳозир пойтахтимиздаги Хуршид, Чимкент, Туркистон, Комсомол кўчаларида, шунингдек Чилонзор, Соцгородок, Високовольтная массивларида қурилиш-монтаж ишлари олиб борилмоқда. Уларнинг кўплари битиб қолган.

— Етти йилликнинг сўнгги йилида неча квартира газлаштирилади?— сўраймиз ундан.

— Бу йил 13 минг оила «зангори ёқилғи»дан баҳраманд бўлади. Бунинг учун кўчаларга умумий узунлиги 94 километр бўлган газ қувурлари ётқизилиши керак. Ҳозир бинокорларимиз шу ишларни бажармоқдалар. Уларнинг кайфияти яхши. Барча участкаларда газ қувурлари монтаж қилиш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Топшириқлар оймаой ортиғи билан адо этиляпти.

— Ҳа, бир йилда 13 минг квартира газлаштирилади,— таъкидлайди план бўлими бошлиғи Абрам Мильштейн.— Трест ташкил этилгандан бери қанча квартира, қанча саноат корхонаси газлаштирилганини биласизми?

А. Мильштейн шкафдан бир даста папка олиб улар ичидан аллақанча графикларни ажратди-да, стол устига эҳтиёткорлик билан ёзди.

— Мана бу трест ташкил этилган 1961 йили бажарилган ишлар.

Уша йили 8 минг 665 квартира газлаштирилган экан, 45 корхона, 5 та қозонхона табиий газ билан ишлашга ўтибди. Ҳозир-чи? Шу кунгача 71 минг хонадон, 426 та маиший корхона ва 110 саноат корхонаси, 63 ётоқхона, 138 қозонхона газли инъом этган ёқилғи билан таъминланган. Табиий газ билан ишлашга ўтиш эвазига қанча-қанча ўтин-кўмир ёнга қоляпти. Ҳаммаёқ озода, саришта.

— Яна сокин коридорга чиқамиз. Уртага қўйилган «Ҳурмат тахтаси» беихтиёр киши эътиборини ўзига тортади. Қарайсиз-у, унда осиғлиқ турган трест машъаллари, илғорлар портретларига кўзингиз тушади. Д. Насриддинова, В. Левина, С. Фатхиев, З. Сайдалиев — улар оз эмас. Коллектив ўртасида обрў қозонган, меҳнатлари билан эл ҳурматига сазовор бўлган бу пешқадамлар. Хонадонлар, завод-фабрикаларимизни узлуксиз газ билан таъминлаётган, зангори жилғаларни тўлдириб газ оқизаётган азаматлар шулар бўлади. Бутуниттифоқ газ ва нефть саноати ходимлари кунида уларни қанчалар қутласанг, ардоқласанг арзийди.

Пойтахтимизга табиий газ энди кириб келяпти. Ҳали газлаштирилмаган кўпгина турар-жой районлари, саноат корхоналари турибди. Улар ҳам бора-бора зангори ёқилғидан баҳраманд бўлади. Янги-янги газ тақсимлагич иншоотлар қад кўтаради. Уларни равон ишлатиш «Ташпромкоммунгаз» тресги коллективининг қўлида.

Ж. НОСИРОВ.

Оловкорлар

Темирйўл шоҳобчасининг охири. Атрофини экинзор далалар қуршаб олган. Бу хушманзара жойга Тошкент шаҳар газ трестининг газ қуйиш станцияси жойлашган. Станция майдонига кириб борган пўлат изларда суюлтирилган газ ортилган цистерналар қатор-қатор тизилишган. Енбошдаги изни бир қанча цистерналардан иборат кичик эшелон банд қилиб турибди. Бу эшелон боягина Бошқирдистон АССР дан манзилга етказиб келинди.

Станцияда иш жадал боряпти. Цистерналардаги газни тезроқ запас резервуарларга бўшатиш, уларни яна қайта йўлга ҳозирлаш керак. Инженер-химик И. Ставропуло бошлиқ бир группа ишчилар ана шунинг ҳаракатида юришипти.

Инженер қиз махсус газ қуйиш мосламаси тагига келтирилган цистернага кўтарилди. Бир неча ишчи ҳам у билан юқорига чиқди. Цистерна жўмракларини синчиклаб кўздан кечиришди. Улардан бирини бурашди. Зарб билан пишқириб газ отилиб чиқа бошлади. Эпчиллик билан қўлидаги найсимон шишани газ оқимига тутди инженер қиз. Шиша идиш газга тўлди. Уни анализ қилиб кўрилди. Жойида. И. Ставропуло ёнидаги ҳамроҳларига «бошланглар» деган ишорани қилди. Газ қуювчилардан Ванна Сипкова катта кранни бўшатди. Суюлтирилган газ трубалар орқали запас резервуарларга оқа бошлади.

Станциянинг юқори қисмига жойлашган, қуёшнинг ёрқин нурларида кумушдек ярқираб турган қатор-қатор резервуарлар кишининг диққатини ўзига тортади. Бир-бир санаймиз, ўн саккизта! Ҳамроҳимиз луқма ташлайди: «ер остида ҳам иккитаси бор». Бу газ запас қилинадиган резервуарлар. Уларнинг ҳар бирининг сиғими 22-25 тоннагача боради. Демак станцияда жами бир йўла юзларча тонна суюлтирилган газ сақлаш мумкин.

Станция цехларини айланамиз. Мана механика устахонаси. Бу ерда газ баллонларининг деталлари, газоаппаратлар ремонт қилинаяпти. Устахона ишчилари самарали меҳнат қилиб, янгидан-янги муваффақиятларга эришаяптилар. Коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли номга сазовор бўлган бу коллективга шаҳар Советининг депутати ўртоқ Г. Волкодав бошчилик қиляпти.

Станциянинг асосий цехи—баллонларга газ тўлдириш цехида меҳнат айниқса қизиган. Ишчилар тез, илдам ҳаракат қилишаяпти. Бирлари газ баллонларини текшириб кўриб, газ тўлдириладиган хонага етказиб беришаяпти. Бошқалари баллонларга махсус мослама ёрдамида газ тўлғазяптилар. Яна бир группа ишчилар эса, газ тўлдирилган баллонларни ташқарига чиқариб, бир ерга тартиб билан теришяпти. Бу ерда бир иш иккинчи иш билан узвий боғлиқ бўлгани учун ҳамма ўзига юклатилган вазифани тез ва соз адо этишга интиляпти.

Баллонларга газ тўлғазаётган йигитлардан бирининг ёнига бордик, ишини кузатдик. Йигит жуда аниқ ва чаққон ишларди: бир эпкин билан баллонни тарозига қўяди, зумда унга газ қуйиш аппаратини ўрнатади, кранни бурайди. Баллон тўлгунча кўзини тарози шкаласидан олмайди. Ҳар бир баллонга белгиланган миқдорда газ қуяди. Бу йигит пешқадам ишчилардан Абдумалик Фатхуддинов экан.

— Бир сменада нечта баллон газга тўлдирилаяпти? — сўрадик Фатхуддиновдан.

—1200-1300 та баллонни газга тўлдириш мумкин — дейди у.

— Демак, ҳар бир газ тўлдирувчи ҳисобига сменада 300—350 баллон тўғри келади, шундайми?

— Ҳа, шундай.

Цех ташқариси газга келган машиналар билан доим гавжум. Қизил белги қўйилган юк ва газ машиналари бу ерга узлуксиз келиб-кетиб турибди. Мана, цех ёнига бир юк машинаси ва бир прицеп келиб тўхтади. Юк машинаси ёнига бордик, газга келганлар билан суҳбатлашдик.

— Биз Янгийўл шаҳар 8-газ трестиданмиз, — дейди шофер М. Алимов. — 50 баллон газ олиб кетамиз.

Прицеп эса Тўйтепадан — райгаздан келган экан. Хуллас, бу ерда Тошкент, Янгийўл, Олмалиқ шаҳарларидан, қишлоқ ва районлардан, турли завод ва қурилишлардан келган машиналарни учратасиз бу ерда. Станция кенг меҳнаткашлар оммаси эҳтиёжларини қондириш, халқ хўжалигининг турли тармоқлари — қишлоқ хўжалиги, саноат ва қурилишларни арзон ёқилғи билан таъмин этишда катта роль ўйнамоқда:

— Газ халқимиз турмушига чуқур кириб боряпти. Саноатда, қишлоқ хўжалигида ва қурилишда газга эҳтиёж ортаяпти. Бу эса, станциямиз коллективи зиммасига юклатилган масъулиятни яна ҳам оширяпти. Ишчиларимиз ана шу юксак масъулиятни чуқур ҳис қилган ҳолда меҳнат қилиб, янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритмоқдалар, — дейди станция бошлиғи Дмитрий Иванович Красильников. — Коллективимиз квартал планларини мунтазам ошириб адо этиб келяпти. Станция ҳар ойда жойларга ўрта ҳисобда 1200 тонна «зангори ёқилғи» етказиб бермоқда. Бу 54—55 минг баллон демакдир. Тошкент шаҳар аҳолисининг ўзига ҳар ойда 42 минг баллон газ етказиб беряпмиз. Саноат корхоналари ойига 620, меҳнаткашлар 3500, бошқа истеъмолчилар эса 8000 баллон газ олмоқдалар. Шу йилнинг июль-август ойларида фақат қишлоқ хўжалик эҳтиёжлари учун 46 тоннага яқин газ етказиб берилди.

Коллективимиз бу йил биринчи марта нишонланаётган шонли байрамимизга шундай меҳнат совғалари билан келдилар. Улар ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан истеъмолчиларга юз тоннадан кўп суюқ газ етказиб бердилар.

...Биз станция коллективининг ҳимматли меҳнатидан хурсанд бўлиб қайтдик. Шу байрам куни уларни қизғин табриклаймиз, келгусидаги ишларига катта муваффақиятлар тилаймиз.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ.

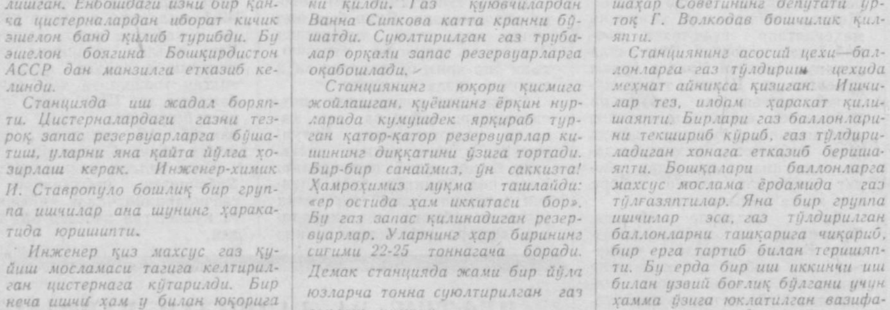

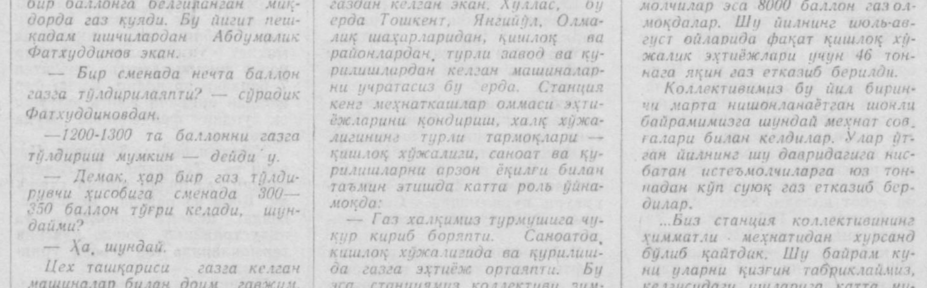

Суратларда: (чапда) Темирйўл цистерналарида келтирилган суюқ газ махсус насослар ёрдамида резервуарларга қуйилмоқда, (ўнгда) газ қуйиш цехининг мастери И. Загорэин, цех бошлиғи Г. Шапиро (ўртада) ва газ қуювчи В. Сипкова ўртоқлар.

М. Нуриддинов фотолари.

ЗАВОД, МАГАЗИН, ХАРИДОР

● Мол етказиб бериш географияси ● Муваффақият ва нуқсонлар. Завод ва магазин маркаси ● Вентиляторлар бор ҳам, йўқ ҳам ● Сейфга қўйилган қўғирчоқ ● Бу иш билан ким шуғулланади? ● Бу — савдо ва саноатнинг иши

Республикамизнинг аҳолиси магазинларга мурожаат қилиб сотиб олмоқчи бўлган минг-минглаб уй-рўзғор буюмларида Ўзбекистон корхоналарининг маркалари бор ёки бўлиши керак...

Шу нарса ҳам равшанки, мамлакатнинг турли районларидаги ихтисослаштирилган йирик корхоналар ишлаб чиқараётган арзон, қулай ва бежирим буюмларни келтирмай иложи йўқ. Аммо, мол келтирилаётган жойларнинг географияси баъзан кишини ҳайратда қолдиради. Харидорларнинг Сибирдан пришчепкалар, Украинадан авторучка сиёҳи, Москвадан телевизор антеннаси, Болтиқ бўйи республикаларидан пластмассадан ясалган қўғирчоқларнинг келтирилаётганлигига сабаб нима, деб бераётган саволларига республикадаги савдо ташкилотлари ва Халқ хўжалиги кенгаши ҳануз жавоб тополмаётир.

Аҳолининг маданий-маиший товарлар ва уй-рўзғор буюмларига бўлган эҳтиёжларини қондириши лозим бўлган соҳаларга давлат жуда кўп маблағ сарф қилмоқда. Ўзбекистонда етти йиллик мобайнида пластмасса, холодильник ва чинни идиш заводлари, мебель, идиш-товоқ, ўйинчоқ ва қўғирчоқ фабрикалари кўпайди, кенгайтирилди, янги техника билан таъминланди, машинасозлик, электротехника, химия корхоналарида оммабоп товарларни ишлаб чиқарадиган йирик цехлар вужудга келтирилди. Бу корхоналар керакли материаллар билан яхшироқ таъминлана бошлади.

Халқ хўжалиги кенгаши умуман олганда буюмлар ишлаб чиқариш планини бажармаётир. «Таштекстильмаш» ва Самарқанд механика заводи савдо ташкилотларига 440 тонна печка асбоблари ва чўян идишлар, Тошкентдаги рўзғор буюмлари заводи 200 тонна эмаль ва рух юритилган идишларни тайёрлаб бермади. «Ташбитхолод» заводи бир мингтадан ортиқ «Восток-2» холодильнигини ва уларга керакли кўпгина запас қисмларни етказиб бермади. «Шарқ» фирмаси, Самарқанд, Бухоро, Янгийўл, Олмалиқ фабрикалари 350 минг сўмлик мебель етказиб бермади. Қарздор бўлиб қолган корхоналар орасида Тошкент экскаватор заводи, «Узбекхиммаш», «Нормалей» заводи, лак-бўёқ, пластмасса буюмлари заводи, қоғоз комбинати, Чирчиқдаги электрохимия, Қўқондаги суперфосфат, Тошкентдаги электротехника заводлари, Андижондаги «Электроаппарат», Наманғандаги электротехника заводлари ҳам бор. Халқ хўжалиги кенгашининг маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмлари ишлаб чиқариши лозим бўлган 60 корхонасидан 31 таси планнинг уддасидан чиқмади.

Савдо ташкилотларининг корхоналарга берган заявкалари кўпинча харидорларнинг талабларини тўла ҳисобга олмайди. Халқ хўжалиги кенгаши маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмлари

Республикадаги баъзи заводларда бундай товарлар ишлаб чиқаришни пайсалга соладилар. Геофизик пармалаш, энергетика, транспорт эҳтиёжлари учун энг мураккаб кабеллар ишлаб чиқаришда кўпгина яхши хизмат қилган «Тошкенткабель» заводи коакциал кабель ишлаб чиқариш юзасидан берилган топшириқларни бажаришга эътиборсиз қарамоқда. Минг-минглаб телевизорларнинг эгалари буларни ҳар қанча қидирсалар ҳам магазинлардан топиш иложи йўқ. Шундай бир улкан корхонанинг «Лола» деб аталган бежирим маҳсулотни ишлаб чиқаришни ўз вақтида ўзлаштира олмаганлиги кишини ҳайратда қолдиради. Чирчиқ трансформатор заводи «Нилуфар» деб аталган ана шундай маҳсулотни ҳам етарли миқдорда ишлаб чиқара олмади.

Магазинларда почта яшигини ҳамиша топиб бўлади, деб бўлмайди. Харидорлар бунинг учун савдо ташкилоти билан бирга «Узбекхлопкомаш» ҳам айбли эканликларини билиб қўйишлари керак. Дала шийпонларига чўян қозонлар етказиб берилмаган экан, бунга сабаб шуки, мураккаб машиналар тайёрлаётган «Таштекстильмаш» бир йилдан буён ана шу оддий буюмларни ишлаб чиқаришни ўзлаштира олганича йўқ. Бу завод гентеллар ишлаб чиқарилишидан манфаатдор бўлган спортчиларга қарздор бўлиб қолди. Сотувчи «сиз сўраган ацетон ёки сариқ бўёқ бизда йўқ», дейдиган бўлса, химия саноати бошқармасининг пластмасса буюмлар ишлаб чиқарадиган заводи сизнинг тўғрингизда ғамхўрлик қилмаётир, деб ўйлайверинг. Экскаватор заводи ишлаб чиқармагани сабабли магазинларда кетмон тополмайсиз. Магазинларда гулчелак (лейка) йўқ экан, Тошкентдаги рўзғор буюмлари заводи уни тайёрлаб бермаган, деб ҳукм чиқараверинг. Болалар ҳаво шарларини ололмай қолар экан, бунинг учун резинатехника буюмлари заводи айбли деб билаверинг.

Ахир, заводларга берилган топшириқларнинг ҳаммаси реал топшириқлар-ку. Минг-минглаб харидорларнинг талабларига эътиборсиз, бепарво қараш, ташаббус кўрсатмаслик товар етказиб бериш тўғрисидаги шартномаларнинг бузилишига сабаб бўлмоқда. Бундай бепарволикни баъзан план расман бажарилди, деган гаплар билан ниқобламоқчи бўладилар. Масалан, «Ташэлектромаш» заводининг ҳисоботларига қараганда, бу ерда пландан ташқари 16 минг вентилятор ишлаб чиқарилган. Хўш, бунга зарурат бормиди? Ахир, бу вентиляторлар эскириб қолган, уларга талаб йўқ-ку. Ана шу материаллардан «Шабада» вентиляторини тайёрлаш мумкин эди-ку.

Экскаваторда ҳам, металл чиқиндиларидан ясалган кетмонда ҳам айни бир заводнинг маркаси бор. Ҳурматга сазовор бўлган ана шу марка таъна тошн отиладиган нишон бўлишига йўл қўйиш мумкинми? Аммо асосий маҳсулотни синчиклаб кўздан кечирадиган контролерлар аҳоли кўп талаб этадиган буюмларга кўпинча бепарво қарайдилар. Шунинг учун ҳам Давлат инспекцияси пластмасса буюмлар заводининг маркаси қўйилган неча минглаб ўйинчоқ ва қўғирчоқларни брак қилди. Аҳоли истеъмол қиладиган товарларнигина ишлаб чиқариши лозим бўлган ихтисослаштирилган корхоналарнинг бир қанчаси — «Электроприбор», чинни идишлар заводи, мебель фабрикаларида аҳвол кўнгилдагидек эмас. Кўп харидорларнинг магазинларда «Шарқ» фирмаси, ёки Янгийўл фабрикасининг кўримсиз буюмларини четлаб ўтиб, Рига, Ужгород, Ленинград, Минск корхоналарида тайёрлаган мебеллар йўқми, деб сўрашлари ҳам бежиз эмас.

Бу — «жумбоқлар»нинг биридир. Ахир, ҳар бир шаҳарда тайёрланган энг яхши товар нусхалари ҳаммага манзурку. Савдо палатаси бу буюмларни тўплаб, махсус виставкалар ташкил этмоқда, ана шу нусхаларда товар ишлаб чиқариш ишқибозлари ҳали кам. Халқ хўжалиги кенгаши шундай товарларни ишлаб чиқараоладиган заводлардан камдан-кам таклифлар олмоқда.

Маҳаллий конструктор, рассомлар, технологлар таклиф этган товарларни ишлаб чиқариш қай тариқа уюштирилган? Мен Халқ хўжалиги кенгашида ажойиб бир сейфни кўрдим. Бу сейфнинг ташқи кўриниши оғир сейфлардан сира фарқ қилмайди. Оғир сейф очилди. Сейф ичида пенопластдан ясалган «Пахтаой» қўғирчоғи, ярқираб турган металл ва пластмассадан ишланган идиш-товоқ, чинни идишлар кўриниб қолди. Айрим қутида кулги қистайдиган қўғирчоқлар, қўзиқорин, ҳайвонлар бор эди. Буларнинг ҳаммаси 18 та стандарт элементдан — ипга тизилган шар, цилиндр, дуга, конуслардан иборат эди. Агар масалага ижодий тарзда ёндошилса бу элементлардан неча юзлаб қўғирчоқлар ясаш мумкин бўлур эди.

Моҳир усталаримиз ана шу ва бошқа нусхаларни тайёрлаганлар. Харидорларга манзур бўладиган бундай товарларни ким, қачон ва қанча миқдорда ишлаб чиқарар экан? Шуни ҳам айтиш керакки, маҳаллий ихтирочилар, технологлар, рассомлар таклиф этган нусхалар ҳали кам. Ижодий кучлар бу ишга кўнгилдагидек жалб этилган эмас. Дуруст, Халқ хўжалиги кенгаши, Савдо палатаси бу йўлда биринчи қадамларни қўйишди. Машинасозлик давлат конструкторлик — технология бюросида филиал очилди, виставкалар ташкил этилмоқда Аммо бу соҳада имкониятларнинг ҳаммаси тўлиқ ўрганиб чиқилган эмас. Масалан, янги буюмларни ишлаб чиқаришга Рассомлар союзининг жалб этилмаётганлигига сабаб нима? Театр-санъат институти студентларининг ижодига ҳеч ким эътибор бермаётганлигига сабаб нима? Энг яхши маданий-маиший товарлар ва рўзғор буюмларини тайёрлаш учун конкурслар ўтказилмаётганлигига сабаб нима? Шу хилдаги саволларни кўплаб келтириш мумкин.

Аммо, саволга жавоб эшитиш пайти келган. Магазинларда харидорларнинг саволларига «Сиз сўраган мол бор», «Марҳамат қилиб танлаб олаверинг» деган жавобларни доим эшитиб турайлик.

Е. ЕФИМОВ,
Ўзбекистон Телеграф агентлигининг мухбири.

ШУ КУН ТЕМАСИДА

бўлимининг бошлиғи Н. М. Коноплева ўйламай-нетмай қилинган ҳисобларга доир кўп мисоллар келтирди. Масалан, савдо ташкилотлари Халқ хўжалиги кенгашига шу қадар кўп миқдорда бўёқларни заказ қилганки, натижада шаҳарда яшовчи аҳолининг ҳаммаси бир вақт ичида уй-жойларини бўяшга аҳд қилган, деб ўйлайсиз, минерал ўғитлар шу қадар кўп заказ қилинганки, бунинг натижасида тошкентликларнинг ҳаммаси сабзавот-полиз экинлари экиш билан шуғулланмоқда, деган таассурот пайдо бўлади.

Запас қилишнинг зиёни йўқ, деб айтадилар. Аммо, ортиқча запас кўпинча оғир юк бўлиб қолади. Омборларда бир неча миллион сўмлик эскириб қолган ўтмас товарлар уюлиб ётибди. Бундан буён ҳам запасни кўпайтириб туришга эҳтиёж борми?

Савдо министрлиги, «Ўзбекбирлашув» харидорларнинг талабини ҳам, Ўзбекистон саноатининг имкониятларини ҳам яхши билиб олмоғи керак, токи ана шу имкониятларга таяниб, аҳолининг эҳтиёж ва талаблари тўла қондирилсин.

Кўпинча шундай ҳоллар рўй беради — буюмларга бўлган эҳтиёж ва талаб аниқ белгиланиб, ўз вақтида заказ берилади, керакли товарни эса магазиндан тополмайсиз.

ПАРТИЯ МАОРИФИ ЎҚУВИ ОЛДИДАН

ҲОЗИРЛИК ПУХТА БЎЛСИН

Партия ўқиши системасида машғулотларга қандай тайёргарлик кўрилмоқда? Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пропаганда ва агитация бўлими 2 сентябрда чақирган кенгаш қатнашчиларининг диққат-эътибори ана шу масалага қаратилган эди. Республика газеталари ва журналлари, радио ва телевидение вакиллари коммунистларнинг марксча-ленинча билим олиш системасига тингловчиларни тортиш соҳасида партия ташкилотлари олиб бораётган ишларни ҳар тарафлама ёритиш тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Революцион назарияни пропаганда қилиш масалалари билан шуғулланувчи журналистларнинг ана шу учрашувида бошланғич сиёсий мактабларда, марксизм-ленинизм асосларини ўрганиш мактабларида, партия-хўжалик активлари учун мўлжалланган шаҳар ва район мактабларида, кечки университетларда сиёсий билим олишнинг кенг имкониятларини матбуотда, радио ва телевидение орқали кенг тушунтириш муҳим эканлиги таъкидлаб ўтилди. Мустақил ўқишнинг проблем, методологик семинарлар ва мустақил ўқишнинг бошқа турлари тўғрисида ҳам гапириб ўтиш керак. Меҳнаткашларнинг кенг табақалари ўртасида оммавий-сиёсий пропагандани уюштириш тўғрисидаги материалларни ёритиш лозим.

Кенгаш қатнашчилари редакцияларнинг планлари билан ўртоқлашиб олдилар. Дастлабки пайтларда партия ўқиши системасига тингловчиларни тортишда партия ташкилотлари олиб бораётган ишларни кенг ёритиш, пропагандистлар билан методик иш олиб бориш маркази бўлиб қолган сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг тажрибасини ёйиш кўзда тутилади. Газета ва партиявий журналлар назарий материалнинг мазмунини ҳар бир тингловчининг онгига етказиш, унда фанга чуқур қизиқиш уйғата олган, сиёсий адабиёт устида мустақил ишлашга ўргатган энг яхши пропагандистларнинг тажрибаси ҳақида ҳикоя қилиб берадилар. Марксча-ленинча фанни мустақил ўрганувчилар учун методик маслаҳатлар, ўқув программасининг тегишли темалари юзасидан назарий мақолалар ёритилади. Комсомоллар ва ёшлар сиёсий ўқиши системасида машғулотларни бошлашга қандай тайёргарлик кўрилаётганини ёритиб бориш ҳам муҳимдир. Редакцияларнинг планларида оммабоп лекторийлар ва халқ университетларининг иши тўғрисида, ўтказиладиган савол ва жавоб кечалари ва оммавий сиёсий пропаганданинг бошқа формалари тўғрисида мақолалар, хабарлар, суҳбатлар бериб бориш кўзда тутилади.

Кенгашда республика пойтахтидаги бир қанча партия комитетлари пропаганда ва агитация бўлимларининг ходимлари сўзга чиқдилар. Улар партия ўқиши системасига тингловчиларни жалб қилиш тўғрисида гапириб бердилар, матбуот, радио ва телевидение органларига қарата танқидий фикрларни айтдилар, машғулотларга тайёргарликнинг боришини кенгроқ ёритишни илтимос қилдилар.

(ЎзТАГ).

МАЖБУРИЯТ БАЖАРИЛДИ

ОҲАНГАРОН, (ЎзТАГ). «Узбекуголь» комбинатининг коллективи планга қўшимча суратда олинган йиллик мажбуриятни бажарди. Оҳангарон ва Шарғун кончилари йил бошидан бери топшириққа қўшимча суратда 120 минг тонна кўмир жўнатдилар.

Кўмир разрези кончилари мусобақада биринчиликни қўлдан бермаётирлар. Мамлакат етти йилликнинг охирги йилида улардан пландан ташқари тўқсон икки эшелон «қора олтин» олди. Коллектив бир тонна ёқилғи таннархини 0,3 процент арзонлаштирди.

Республика шахтёрлари йил охиригача яна камида 50 минг тонна кўмир беришга қарор қилдилар.

ДЎСТЛИГИМИЗ МУСТАҲКАМЛАНАВЕРСИН

СССР Олий Совети ташқи ишлар комиссияларининг мажлиси

СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг ва Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссиялари СССР билан Афғонистон подшолиги ўртасида бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисида 1931 йил 24 июндаги шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш тўғрисида 1965 йил 6 августда Москвада имзоланган протоколни ратификация қилишни СССР Олий Совети Президиумига тавсия этдилар.

Бу қарор комиссияларнинг Катта Кремль саройида 2 сентябрда бўлиб ўтган қўшма мажлисида якдиллик билан қабул қилинди.

Депутат Ю. В. Андропов раислигида комиссиялар аъзолари шу протоколни ратификация қилиш тўғрисида СССР Министрлар Советининг СССР Олий Совети Президиуми томонидан комиссиялар муҳокамасига тақдим этилган таклифини муҳокама қилдилар.

Мажлисда СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико Совет ҳукуматининг топшириғига биноан ахборот бериб, бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги Совет-Афғонистон шартномасининг аҳамиятини тавсифлаб берди.

Бу шартнома, деди А. А. Громико, Совет Иттифоқи билан Афғонистон ўртасидаги дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатларини мустаҳкамлаш мақсадида тузилган эди. Бу муносабатларга Октябрь революциясидан кейинги дастлабки йиллардаёқ В. И. Лениннинг бевосита иштироки билан негиз қурилган эди. Бу шартнома турли сиёсий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши ленинча принципларини. Совет Иттифоқи ва Афғонистон ҳар иккала мамлакат халқларининг ва ялпи тинчликнинг манфаатларини кўзлаб, чинакам яхши қўшничиликка ва ҳамкорликка интилаётганликларини мустаҳкамлаб берди.

СССР ташқи ишлар министри айтдики, Афғонистон бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги шартномага катта аҳамият бермоқда, шунинг учун ҳам у мазкур шартнома муддатини яна 10 йилга чўзиш тўғрисида ташаббус кўрсатди. Совет ҳукумати бу шартнома муддатини яна 10 йилга узайтириш Совет давлатининг муҳим манфаатларига мос бўлиб тушади, деб ҳисоблайди.

Мажлисда депутат Т. И. Соколов, депутат, армия генерали Д. Д. Лелшенко, депутат Н. Ж. Худойбердиев ва депутат А. А. Сурков ҳам сўзга чиқдилар.

Раислик қилувчи Ю. В. Андропов муҳокамада айтилган гапларни якунлаб, комиссиялар аъзолари СССР билан Афғонистон ўртасида бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги шартноманинг амал қилиш муддатини ўн йилга узайтириш тўғрисидаги Совет-Афғонистон протоколига баҳо беришда ўзларининг тўла якдил эканликларини кўрсатдилар, деди.

СССР билан Афғонистон ўртасида бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисидаги 1931 йил 24 июнь шартномаси замон синовларидан ўтди. Шартноманинг амал қилиш муддатини яна ўн йилга узайтириш тўғрисида имзоланган протокол ҳеч шубҳасиз совет-афғон муносабатларини янада мустаҳкамлашга, шунингдек ялпи тинчликни ва тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш ишига хизмат қилади.

Ташқи ишлар комиссиялари Дунай дарёсидаги «темир дарвоза» районида «Джердап» гидроэнергетика ва кема қатнаш системасини Югославия томонидан қуришга иқтисодий ва техникавий кўмаклашиш тўғрисида СССР ҳукумати билан Югославия Социалистик Федератив Республикаси ўртасида 1965 йил 22 мартда Москвада имзоланган битимни ҳам ратификация қилишни СССР Олий Совети Президиумига тавсия этдилар. Шунингдек, иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисида Совет-Ироқ битимига СССР ҳукумати билан Ироқ Республикаси ҳукумати ўртасида имзоланган протоколни ҳам ратификация қилиш таклиф этилди. Шу масалалар устида СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг биринчи ўринбосари И. В. Архипов ахборот берди.

Мажлисда СССР Олий Совети Президиумининг секретари М. П. Георгадзе ҳозир бўлди.

СССР Олий Совети Президиуми СССР билан Афғонистон подшолиги ўртасида бетарафлик ва ўзаро ҳужум қилмаслик тўғрисида 1931 йил 24 июндаги шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ҳақида 1965 йил 6 августда Москвада имзоланган протоколни ратификация қилди. Бу қарор СССР Олий Совети Президиумининг 3 сентябрда Кремлда СССР Олий Совети Президиуми Раиси А. И. Микоян раислигида бўлиб ўтган мажлисида якдиллик билан қабул қилинди.

Мажлисда СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари М. Холов ва М. А. Искандаров, СССР Олий Совети Президиумининг аъзолари Совет Иттифоқи Маршали С. М. Буденний ва В. С. Толстиков гапирдилар.

* * *

СССР Олий Совети Президиуми «Иқтисодий ва техникавий ҳамкорлик тўғрисидаги Совет-Ироқ битимига илова тариқасида СССР Ҳукумати билан Ироқ Республикаси Ҳукумати ўртасида 1965 йил 17 мартда тузилган протоколни ратификация қилиш ҳақида»ги ҳамда «Дунай дарёсидаги «Темир дарвоза» районида «Жердап» гидроэнергетика ва кемалар қатнаш системасини Югославия томонидан қуришга иқтисодий ва техникавий кўмаклашиш тўғрисида Совет Иттифоқи билан Югославия ҳукумати ўртасида тузилган битимни ратификация қилиш ҳақида»ги масалаларни ҳам кўриб чиқди.

СССР Олий Совети Президиуми ўз муҳокамасига тақдим этилган ҳужжатларни якдиллик билан ратификация қилди. (ТАСС).

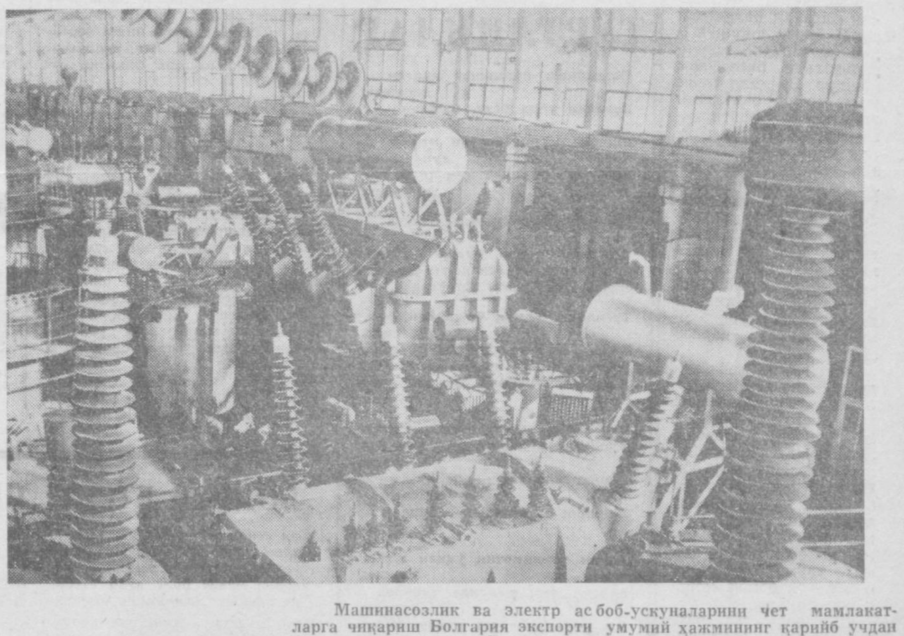

Машинасозлик ва электр асбоб-ускуналарини чет мамлакатларга чиқариш Болгария экспорти умумий ҳажмининг қарийб учдан бирини ташкил этади. Болгар электр моторлари, металл қирқувчи станоклари, электрокарлари, кучланиш трансформаторлари ҳамда медицина асбоблари ўнлаб мамлакатларга экспорт қилинади. Суратда: Софиядаги юқори кучланиш аппаратлари заводининг цехларидан бири. Бу корхона ўз маҳсулотини СССР, ГДР, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатларга чиқаради.

БТА—ТАСС фотоси.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

УЛАН-БАТОРДА ТАНТАНАЛАР

УЛАН-БАТОР, 3 сентябрь. ТАСС мухбири **Г. Ходулин** хабар беради: Бугун бу ердаги давлат опера ва балет театри биносида милитаристик Япония устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллигига бағишланган тантанали мажлис бўлди.

Мажлис президиумида Монголия Халқ-революцион партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси Ю. Цеденбал ва Монголия Халқ Республикаси партия ва ҳукуматининг бошқа раҳбарлари, КПСС Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, РСФСР Министрлар Советининг раиси Г. И. Воронов бошчилигидаги Совет делегациясининг аъзолари бор эди. Совет делегацияси Япон милитаристлари устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллиги байрамида қатнашиш учун бу ерга келган эди.

Мажлисда Монголия Халқ Республикаси Министрлар Советининг раисининг ўринбосари Ц. Пунцагноров доклад қилди. Ц. Пунцагноров ўз докладида Япон милитаризми устидан қозонилган ғалабада Совет Армияси ҳал қилувчи роль ўйнаганлиги тўғрисида, ана шу ғалабага эришишда Монголия Халқ-революцион Армияси қўшган ҳисса ҳақида, милитаристик Япония устидан қозонилган ғалабанинг халқаро аҳамияти тўғрисида гапириб берди. Давлатимиз ҳаётидаги энг оғир йилларда, Япон босқинчилари билан бўлган курашда халқ революцияси ғалабаларининг тақдири ҳал қилинаётган бир пайтда, деди Ц. Пунцагноров, бизнинг дўстимиз ва иттифоқчимиз бўлган буюк совет халқи бизга ўзининг қудратли, қардошларча дўстлик қўлини узатди. Монголия меҳнаткашлари, деб таъкидлади докладчи, халоскор армия, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва совет халқининг фарзанди бўлган Совет Армиясига ўз миннатдорчилигини ўз қалбларида абадий сақлайдилар.

Шундан кейин мажлисда ҳозир бўлган кишилар томонидан самимий кутиб олинган Совет делегациясининг бошлиғи Г. И. Воронов нутқ сўзлади. Совет Иттифоқи билан Монголия Халқ Республикасининг халқлари, деди у, бузилмас қардошларча дўстлик йўлидан 40 йилдан кўпроқ вақтдан буён бирга бормоқдалар. В. И. Ленин билан Сухэ-Батор ана шу бузилмас дўстликни асослаб берган эдилар. Ана шу шонли революцион йўл, деб уқтириб ўтди Г. И. Воронов, империализм ва урушга қарши, марксизм-ленинизм ғояларининг тантанаси учун, озодлик, тинчлик ва социализм иши учун биргаликда олиб борилган курашнинг тарихий даврлари билан нишонланди.

Монголия Халқ революцион партияси Марказий Комитети Монголия Халқ Республикаси Улуғ Халқ Ҳурали Президиуми ва Министрлар Совети милитаристик Япония устидан қозонилган ғалабанинг 20 йиллиги муносабати билан кечқурун катта қабул маросими ўтказдилар.

УРУГВАЙДА ФАШИСТЛАР ҲУРУЖИ

ГАВАНА, 3 сентябрь. (ТАСС). Фашист безорилар кеча Вилья Долорес районида Уругвай Коммунистик партиясининг биносига ҳужум қилдилар. Пренса Латина агентлиги мухбирининг Монтевидеодан хабар беришича, улар бинога иккита ёндирувчи бомба ташлаганлар. Ёнғин тез ўчирилган.

ИНТЕРВЕНТЛАРГА ЯНГИ МАДАД КУЧЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 3 сентябрь (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири Да-Нангдан (Жанубий Вьетнам) хабар беради: Америка денгиз пиёда аскарларидан яна 1.400 киши Жанубий Вьетнамга келди. Чу-Лайга туширилган янги бўлинмалар денгиз пиёда аскарлари корпуси ҳарбий ҳаво кучлари 36-группасининг бир қисмидир.

БРНО, 1965 ЙИЛ

МОСКВА, 3 сентябрь. (ТАСС). Брнода очиладиган саккизинчи халқаро ярмаркада 39 давлат қатнашади. Бугун Чехословакиянинг СССРдаги элчихонасида ўтказилган матбуот конференциясида ярмарканинг коммерция директори Карел Свобода шу тўғрисида совет журналистларига сўзлаб берди. Карел Свобода, бу йил очиладиган ярмарка Чехословакия фашист босқинчилардан озод қилинган куннинг йигирма йиллиги байрамининг таркибий қисми бўлади, деди.

Брно ярмаркаси машинасозлик соҳасида эришилган муваффақиятларнинг жаҳон кўригидир. Бу ярмарка «Техника тинчлик ва тараққиётга хизмат қилсин» деган шиор остида ўтказилади. Ярмарка қатнашчилари 11 минг экспонатни, шу жумладан Чехословакия тўрт минг экспонатни ярмаркага қўяди. Совет Иттифоқи экспонатларини қўйувчи энг йирик давлат бўлади.

Телетайп лентасидан

● Стокгольмда халқаро кузги ярмарка очилди. Бу ярмаркага маиший буюмлар, полиграфия саноатининг маҳсулоти ва бошқа маҳсулотлар қўйилган. Ярмаркада 12 мамлакат, шу жумладан Совет Иттифоқи қатнашмоқда. Бутуниттифоқ «Халқаро китоб» бирлашмаси СССР номидан қатнашмоқда. Бу бирлашманинг стендлари томошабинларнинг эътиборини жалб этмоқда.

● Югославиянинг Дубровник шаҳрида Ҳаваскорлар фильми халқаро иттифоқининг конгресси тамом бўлди. Конгресс вақтида конкурс ўтказилди. Польшанинг «Одамнинг туғилиши» ва Франциянинг «Марҳум холам» картиналари олтин медаллар олишга сазовор бўлди.

● Ганада икки йилдан кейин енгил ва юк автомашиналари учун камера ҳамда покришкалар ишлаб чиқарила бошлайди. Резина буюмлар заводи Чехословакия билан ҳамкорликда қурилади. Тез орада қоғоз фабрикаси ва ёғочсозлик заводи қурила бошлайди. Ана шу корхоналар учун керакли машина-ускуналар Германия Демократик Республикасидан олинади.

● Франция ҳукуматининг қарорига мувофиқ, Таитининг маъмурий маркази Папеэте шаҳрида (Франциянинг Тинч Океандаги территорияси) қўғирчоқ Тайвань ҳукуматининг бош консулхонаси ёпилди.

● Замбия ҳукумати хусусий телевидение компаниясини ўз назоратига олди. Лусакда Давлат телевидение бошқармаси тузилди. Бу бошқармага янги телевидение программаларини тайёрлаш топширилди.

● Токиода ва Япония пойтахти атрофидаги Канда районн шаҳарларида Ер қимирлади. 2 балли зилзиланинг маркази Тиба префектурасининг шимолий қисмида (Токиодан шарқ томонда) 80 километр чуқурликда эканлиги рўйхатга олинди. (ТАСС).

КАШМИРДАГИ АҲВОЛ

ЛОНДОН, 3 сентябрь. (ТАСС). Деҳли ва Карачидан олинаётган хабарлардан маълум бўлишича, Кашмирдаги вазият тобора кескинлашиб бормоқда. Шу жойда содир бўлаётган қуролли тўқнишларда Ҳиндистон билан Покистоннинг мунтазам қўшинлари, авиация ва танклар қатнашмоқда.

Август ойи мобайнида Кашмирнинг Ҳиндистонга қарашли территориясида бир томондан Ҳиндистоннинг полиция кучлари ва қўшинлари билан, иккинчи томондан, Деҳлида айтишларича, «эркин Кашмир» тарафдан Ҳиндистон территориясига суқилиб кирган ва «уруш ҳаракатларини тўхтатиш чизиғини бузиб ўтган «кишилар» ўртасида қаттиқ жанглар бўлган. 25 августда Ҳиндистон қўшинлари бир қанча жойларда уруш ҳаракатларини тўхтатиш чизиғидан ўтиб, «Эркин Кашмир» территориясидаги Титхвал секторида иккита постни эгаллаб олдилар.

1 сентябрда Ассошиэйтед Пресс Оф Покистон агентлиги ўз навбатида Покистон армияси Бхимбар секторида уруш ҳаракатларини тўхтатиш чизиғидан ўтиб, шу чизиқдан 6—8 миля ичкарироқда Ҳиндистоннинг иккита постини босиб олганлигини маълум қилди.

Ҳар иккала томоннинг авиация, танклар ва тўпларни ишга солаётганлиги Кашмирда вужудга келган вазиятнинг жиддийлигини кўрсатиб турибди.

Ўзбекистон узуми энг юқори баҳо олди

Токчилик бўйича ялтада бўлиб ўтган халқаро кенгашда иштирок этган Р. Р. Шредер номидаги боғдорчилик, токчилик ва виночилик институтининг бир группа мутахассислари Ўзбекистонга қайтиб келдилар.

Кенгашдан кейин бўлиб ўтган дегустацияда Ўзбекистоннинг эртаги узумларидан «Шредер эрта пишар узум», «Бозори», «Сурхок» ва «Ризамат» навлари 9,9 баллгача энг юқори баҳо олди. Ана шу навлар ҳар гектаридан 120 центнер ҳосил беради. Бу эса оддий узумларга қараганда 30 процент кўлдир. (ЎзТАГ).

„БИЛЕТСИЗ" ПАССАЖИРЛАР

Республикамизда етти ёшдан ўн етти ёшгача бўлган бир ярим миллиондан кўпроқ пассажир биринчи сентябрдан бошлаб қонуний «билетсиз» пассажир бўлиб қолишди. Булар қишлоқ мактабларининг ўқувчилари бўлиб, уларга Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг қарорига биноан уйдан мактабгача ва мактабдан уйгача транспортнинг ҳамма турларида текин юришга ҳақли эканликлари тўғрисида гувоҳнома берилади. Ўзбекистоннинг қишлоқ йўлларида қатнаётган пассажир автобусларининг маршрутлари шунга яраша мосланади. Энди автобуслар ҳар бир мактаб олдида албатта, тўхтаб ўтиши керак. Бундан ташқари корхоналар, қурилишлар, совхозлар, турли ташкилотлар ва муассасалар болаларни мактабга элтиб қўйиш учун транспорт берадилар. (ЎзТАГ).

Ҳўл мевалар самолёт бортида

Ўзбекистон ўзининг «оқ олтин»и билангина эмас, балки ширин-шакар мевалари, қовун-тарвузлари билан ҳам машҳур. Бу йил мева йили бўлди. Боғларда, полизларда етиштирилган ноз-неъматлар дўстлик рамзи сифатида мамлакатимизнинг турли чеккаларида яшовчи қардошларга юборилмоқда. Шу кунларда бортига сабзавот ва ҳўл мевалар ортган ҳаво кемалари Тошкент аэропортидан Иттифоқимизнинг Шимолий ва Шарқий районларига кетма-кет парвоз этиб турипти.

Шу йил ёз мобайнида пойтахт меҳнаткашлари учун 500 тонна ҳўл мева юборилди. Красноярск, Кемерово, Ленинград, Южно-Сахалинск, Иркутск, Хабаровск, Уфа, Қозон ва бошқа шаҳарларнинг меҳнаткашларига 3 миллион 500 минг килограммдан ортиқ олма, узум, шафтоли, олхўри ва бошқа мевалар юборилди.

Шу ойда эса қардошларимиз дастурхонига 1500 тонна турли мевалар жўнатиш планлаштирилган.

Т. ҚОЗОҚБОЕВ,
Тошкент аэропортининг диспетчери

ОНА

(ҲИКОЯ)

НОДИР қабр устидаги силлиқ мармарни сийпаб, паришон хаёлга толди. Шу тош тагида унинг волидаи муътабар онаси мангу уйқуда ётибди. Унинг бужур қўллари Нодирнинг сочини силаса, иссиқ сиймосига бош қўйиб, энтикиб-энтикиб нафас олиш яна бир насиб бўлса, қошкийди.

Якшанба кунлари, одатда, қадрдонлари, ёр-биродарларини йўқлаб қабристонга келиб-кетувчилар кўп бўлади. Бу ерда ҳар ким ўз хаёли, ўз иши билан банд бўлади. Биров панжараларни мойлайди, бошқаси гул экади, дарахт ўтқазади. Нодир эса қабр ёнидаги райҳонларга сув сепгани келган. Унинг онаси райҳонни ниҳоятда хуш кўрарди. «Райҳондан қоракўзларимнинг ҳиди анқийди» дерди у.

Баҳор келди дегунча Нодирларнинг ҳовлиси турли-туман райҳонга маскан бўлади. Булар камлик қилгандек, Нодирнинг онаси ястиқдек халтада райҳон уруғини қўлтиқлаб, қўни-қўшниларга улашади. Сал ношудлик қилганларга ўз қўли билан экиб беради. Шу сабабли Нодирнинг онаси Асалатхонбибини ўз исми билан атасангиз уни ҳеч ким билмас, аммо Райҳонбиби десангиз, маҳалланинг ёшу қариси бош бармоғини кўрсатиб, «воҳ, кампир» дейишади.

Райҳонбибининг беш азамат ўғли бор. Нодир кенжаси, эркаси. Унинг уч акаси урушга бориб, бири қўлидан, бири оёғидан ажралиб қайтиб келди. Отаси эса домдараксиз йўқолди. Она фарзандларига гард юқтирмай, кипригида кўтариб, силаб-сийпаб уларни камолотга етказди. Ҳар бири уй-жойли, бола-чақали бўлди. Райҳонбиби эса кенжа ўғли билан отамерос уйда яшар, бошқалари янги участкаларга чиқиб кетишган. Кампирнинг ўн тўққиз набираси, тўрт чевараси бор. Гапнинг сирасини айтганда, пири-бадавлат она. Лекин оҳ, қани тиниб-тинчиб ўтирса. Кексаликка чап бериб, ўзини ҳали сувга, ҳали ўтга ургани Нодирга сира хуш келмайди. У ишдан қайтса, онаси айвонда ё кўрпа қавиётган, ё бўлмаса набирасига кўйлак тикаётган бўлади. Шунда Нодир куйиниб кетади.

— Ойи, уриниб нима қиласиз! Дам олсангиз-чи!

Она кўзойнагини ерга қўйиб, мулойим кулиб ўғлига қарайди:

— Болам, эрмак-да. Қимирлаганим тузук. Иш қилса кишининг баданида қон юришади...

Шу пайт Нодирнинг уч яшар қизчаси Салима ҳархаша қилиб йиғлай бошлади. Райҳонбиби уни эркалаб овитди, опичиб қўшниларникига йўл олди.

— Ойи, оёғи бор, етаклаб юринг! — деди Нодир бўғилиб.

— Етакласам чалишиб кетади. Кўтарганим тузук.

Айтинг-айтинг, шундай пайтларда Нодирнинг акалари кўриб қолишмасин-де. Улар кампирнинг бола опичганини билишса, Нодирни роса калака қилишади. Бир кун катта акаси кўриб, фиғон бўлди:

— Ойи, бу қанақаси, — деди у. — Соқоли чиққунича ўғлингизни елкангизга кўтарганингиз етмасмиди! Энди боласини опичлайсизми! Юринг бизникига, у ерда сизни биз кўтариб юрамиз.

Аммо Райҳонбиби болалари катта бўлган уйдан чиқиб, участкадаги ўғиллариникига борса узоғи билан уч кун туради. У ўз уйим, улан тўшагим деб қайтиб келаради. Акалари Нодирдан, ойимизни сен юбормайсан, деб гина қилишгани-қилишган.

Улуғ айём кунлари, байрамларда кампир фарзандлари ўртасида «талаш» бўлади. Ҳарким уни ўз уйига олиб кетишга уринади, бунинг учун турли-туман баҳоналар тўқишади. Нодирнинг эсида: янги йил арафаси эди. Кечга яқин унинг акалари бирин-кетин уйга кириб келишди. Одатдагидек, бу сафар «онамиз бизникида» бўлади, деган баҳс қизиди. Райҳонбиби ўғилларининг таклифини кулимсираб тинглар, бироқ ўз «ҳукмини» айтишга шошилмасди. Гап ўртасида лип этиб эшикка чиқиб кетган ўртанча ўғли Баҳодир хурсанд ҳолда қайтиб келди.

— Жигарлар,— деди у ака-укаларига қараб, — бу сафар онамни мен олиб кетаман.

— Нега?

— Тушингни сувга айт! — деб бидирлашди ака-укалар атрофдан.

— Йўқ! Мен олиб кетишимнинг сабаби бор. Бирингиз «Москвич», бирингиз «Победа» такси олиб келибсиз. Мен эса «Волга»да келганман. Қани, туринглар ялписига бизникига, марҳамат!

Ўша гал янги йилни Баҳодирникида кутишди. Шунақа баҳс бўладиган кунлардан бирида Нодирнинг эшиги тагида учта «Волга» такси пайдо бўлди. Баҳодир эса пиёда келди. Ака-укалар бу сафар ҳам у бирон ҳийла-найранг топиб келганидан чўчиб ўтиришарди. Дарвоқе, яна унинг сўзи сўз бўлди.

— Ўзларингизга маълум, — деди Баҳодир вазминлик билан, — онамизга бензин ҳиди ёқмайди. Мен қўлтиқлаб битта-битта юргизиб олиб кетаман. Агар чарчасалар опичиб оламан. Ойижон, отланинг!

Ўртанчи ўғилнинг уйига боришга розилик берган онани кўриб, бошқалари қизишди.

— Ҳа деб уникига бораверасизми?

— Бизни ҳам тенг кўринг, — деди катта ўғли Содир.

Она катта ўғлига мағрур қараб, унга билинар-билинмас кўз қисди, кейин аста ёнига бориб, қулоғига ниманидир шивирлади. Содир шилк этиб тушиб «хўп, хўп ойижон» деди бош тебратиб. Баҳодир билан онаси эшикка чиққанда, бошқалар катта акани, нега розилик бердингиз деб ўртага олишди. У бундай деди:

— Онам айтдиларки, Баҳодирнинг кўнгли ярим, қизи вафот этган. Ўшаникига борамиз.

Райҳонбиби беш фарзандидан қайси бирини кўпроқ суйишини билиш қийин эди. У ҳаммасининг кўнглини олишга тиришарди. Бирон овқат оғзига ёқиб қолса, кеч бўлишига қарамай, кастрюлкага солиб, ўғилларидан бириникига отланарди. Шунда келини ёки Нодир унинг йўлини тўсишади:

— Ойижон, қоронғида туртиниб юрасизми? Невараларингиздан бири ташлаб кела қолсин. Ё ўзим борақолай!

Кампир эса розилик бермай қатъий гапиради:

— Йўқ, болам, ўзим бораман. Сенларнинг йўлинг бошқа, меники бошқа.

Уйнаб-кулиб юрган Райҳонбиби узоқ қариндошларидан бириникига тўйга бориб, эртаси кун кўрпа-ястиқ қилиб ётиб олди. Кун сайин дарди оғирлашди. Беш ўғил неча докторларга кўрсатишди. Улар турли-турли кўрсатмалар беришар, ҳар хил дори буюришарди. Кунлардан бирида Райҳонбиби ўғилларига деди:

— Болаларим, кўп уринманглар, бас, дори ичмайман. Менинг касалим кексаликдан. Ҳеч ким дунёга устун бўлмайди. Рисқи-насибамни еб ўта турай.

Шундай бўлса ҳам, ўғиллари уни яна битта докторга кўрсатишга кўндиришди. Уйга катта профессор келди. У кампирдан «қаерингиз оғрияпти» деб сўрамади ҳам. Унинг томирини кўрди, қовоқларини кўтариб, кўзларига қаради. Сўнг дори ёзиб берди. Парҳез ҳақида сўрашган эди, профессор бамайлихотир гапирди:

— Кампирнинг кўнгли нима тусаса, бераверинглар, — тушунарлими дегандек, Нодирга синовчан тикилди у.

Профессор ёзиб берган дори ҳам кор қилмади. Она нари кетса кетди, бери қарамади. Бир кун эрта билан ишга отланиб турган Нодирнинг қулоғига онасининг келинига айтган гапи чалинди:

— Болам, — деди она аста, — қизим йўқ деб армонда эдим, уйқиздан аъло хизмат қилдинг. Энди рози бўл, жоним кўчди.

Бу гапни эшитган Нодирнинг кўнгли аллақандай бўлди. Аъзои баданини титроқ босди. У онасининг ҳузурига отилди:

— Ойижон, тузукмисиз?

Она рангсиз лабларини кулгуга ёйиб, сариқ ипакдек қўллари билан ястиқни тирмалаб, бошини кўтармоқчи бўлди, лекин қурби етмади.

— Яхшиман болам, — деди у.— Ўзингнинг бошинг тузукми? Кеч қурун бошим оғрияпти, деётган эдинг.

— Мен отдайман. Мени ўйламанг.

— Мен ҳам кечагидан яхшиман болам, бемалол ишга кетавер. Ўзингни эҳтиёт қил: кўчада машиналар кўп. Эсон-омон бориб кел.

Онанинг бу сўзларидан кўнгли анча таскин топган Нодир ишга жўнади. У автобус тўхташ жойига етган эди, орқасидан ўғлининг «дада»лаб чопиб келаётганини кўрди. Воқеага тезгина тушунган Нодир уйга учди. У хонага кирганида онасининг кўзлари мангуга юмилган эди. Нодир онасидан эшитган кўп сўзларини эҳтимол унутар, лекин Райҳонбибининг жони кўчган пайтда ўғлини ўйлаб, «бошинг тузукми» деган сўзлари унинг хотирасида абадий келади. У ўз-ўзига дерди: «О, оналар, сиз қандай яратилгансиз? Фарзандни азиз жонингиздан ширин кўрасиз!»

...Нодир қабр ёнидаги райҳондан катта бир шохни синдириб, аста юзига босди. Ундан хушбўй ис — муътабар зот она ҳиди анқирди.

Неъмат ЕҚУБОВ.

ТЎРТЛИКЛАР

Меҳнаткаш кишининг кўнгли қаримас,
Болалик уйда бахт, шодлик аримас.
Ишнинг кўзин билган моҳир ҳунарманд,
Энг мушкул ишда ҳам толмас, ҳоримас.

Қўрқоқнинг айби фош бўлар кўзидан,
Ёлғончи илинар мужмал сўзидан.
Гуноҳкор қанчалик дадил бўлмасин,
Ҳадиксираб юрар ўзи-ўзидан.

Туғилмоқ, ўлмоқ бу-табиий бир ҳол,
Бироқ, эзгу ишга етмайди завол.
Дунёга беҳуда келиб, кетмасдан,
Халқ учун хайрли бир иш қилиб қол.

Ҳақ билан адолат қондош-эгизак,
Адолат бор жойда, ҳақ ҳам бор демак.
Адолат байроғи — Ленин байроғи —
Ленинни англаймиз — адолат десак.

Ленин таълимотин уққан ҳар инсон,
Бўлсин дер: жаҳонда тинчлик ҳукмрон,
Шу учун дилларга илҳом бахш этиб,
Лениннинг номи кўп тилларда достон.

Ғайрат МАҲМУДОВ.

БОШИМ ЕТСИН ИНСОН КЎКСИГА

Гул сен, аммо ўхшама гулга,
Умринг гулдай бўлмасин хазон.
Арча бўлиб яшна умрга,
Дединг менга бахт этиб эҳсон.
Тилагингдан мамнунман, бироқ,

Арча бўлгим келмас ҳеч қачон.

Одамлардан кетмасман йироқ,
Бўлгим келмас йилда бир меҳмон.
Безакларга эмасман муҳтож,
Арча каби ёлғон чиройга,
Бир сония бахш этиб қувонч,

Ташланмасман кўча ё сойга.
Гул умрига умр қўшай деб,
Улар унга умрини боғбон.
Гўзалликка она ўша деб,
Гул яратди қўли гул инсон.
Майли, қисқа бўлсада умр,
Гўзал бўлиб туғул, ўксима.
Майли бўлай кўксингдаги гул,
Бошим етсин инсон кўксига.

Гулчеҳра ЖЎРАЕВА.

ЯНГИЛИКЛАР * ХАБАРЛАР * УЧРАШУВЛАР

ХИЗМАТ САРОЙИ

Агар бир жойнинг ўзида дидингизга ёққан буюмни сотиб олсангиз, тайёри бўлмаганда эса ўша ерда кўрсатилган нусхалардан буюртириб костюм ёки кўйлак тиктирсангиз қандай яхши. Агар шу жойнинг ўзида телевизор, радиоприёмник, соатлар, пойафзални ремонт қилиш ҳам мумкин бўлса, нур устига аълонур.

Чилонзор район аҳолиси учун ана шундай қулайлик яратилган. Савдо марказининг кўркам биноси ёнида маиший хизмат кўрсатиш саройи бунёдга келтирилган.

Сарой атиги ярим йилдан буён ишламоқда. Шу қисқа вақт ичида бу корхона коллективи меҳнаткашларнинг юз мингдан ортиқ буюртмасини бажарди.

Маиший хизмат кўрсатиш саройининг 235 мутахассиси бу ерга келувчиларга хушмуомалалик билан муносабатда бўлиб, уларнинг ҳар қандай буюртмаларини қисқа вақт ичида бажариб бермоқдалар.

Бу саройда маиший хизматнинг турли-туман формаларидан фойдаланиш мумкин. Турар-жойингиздаги хоналарни мебель билан жиҳозлашдан тортиб, ўзингизга хушбичим кўйлак, костюм, пальто тиктиришингиз мумкин. Уста сартарошлар, бадиий фотография мутахассислари сизнинг хизматингизда бўлишади. Прокат пунктидан эса буюмларни вақтинча фойдаланиш учун олишингиз мумкин.

Бу ерда буюртмаларни бажариш билан бирга маиший хизматнинг кўпгина масалаларини ҳал қилишда сизга ёрдам ҳам беришади. Бунинг учун тажрибали консультантлар ажратилган. Ўзи тикишни истаган хотин-қизлар учун эса махсус салон очиқ.

Суратда: маиший хизмат кўрсатиш саройининг прокат пунктида.

В. КОЖЕВНИКОВ ВА Б. ФОМИЧЕВ фотоси (ЎзТАГ фотохроникаси).

ОҲАНГЛАРИМИЗ ГОЛЛАНДИЯДА ЯНГРАМОҚДА

Ўзбек оҳанглари Голландияда янграмоқда. Уларни бу мамлакатга доирачи Қаҳрамон Дадаев олиб келди.

Моҳир ўзбек артистлари янгроқ доираси яқиндагина парижликларга манзур бўлган эди. Бу доира овозини Ливан, Эфиопия, Судан, Бирлашган Араб Республикаси, Англия, Индонезия, Финляндияда ҳам эшитишган эди.

Қаҳрамон доирасининг оҳанглари жаҳоннинг жуда кўп мамлакатларидаги концерт залларида узоқ Ўзбекистоннинг ажойиб манзарасини томошабинлар кўз олдида жонлантиргандек бўлди.

Шу кунларда Қаҳрамон доирасининг оҳанграбо оҳанглари Равшан Шарипованинг енгил, дилбар рақсларига жўр бўлмоқда. «Баҳор» рақс ансамблининг бу энг ёш раққосаси Осиё ва Африканинг кўпгина мамлакатларида ҳам талайгина мухлислар орттирган. (ЎзТАГ).

ОИЛА ҚУВОНЧИ

Муҳаббат Ҳамидова Тошкентда яшовчи кўп болали оналардан бири. Унинг турмуш ўртоғи Ҳалил оддий хизматчи. Олган маоши оиланинг яхшигина яшаши учун бемалол етади. Бунинг устига фарзандлари учун Муҳаббат опа ҳар ойда давлат томонидан нафақа ҳам олиб туради. Она ана шу давлат нафақасини олар экан, ҳар гал унинг бир қисмига яхши ният билан 3 процентли заём сотиб олар эди.

Яқинда бу оилада қувончли воқеа юз берди. Онанинг 033201 серияли 26-облигациясига 5000 сўм ютуқ чиқди. Оила аъзолари бу ютуққа енгил автомашина сотиб олишга аҳд этишди. Уларга шофер ҳам керак эмас. Муҳаббат опанинг Тошкент Давлат педагогика институтида ўқиётган катта ўғли Холиқ шоферлик касбни ҳам эгаллаб олганди.

А. МИРЗААҲМЕДОВ.

РАҲМАТ, ДОКТОР!

Оиламиз бошига оғир қайғу тушди. Қизимиз Валя бетоб бўлиб қолди. Терапевт врачлар унинг юрагида касал топишди. Қизимиз беш йил давомида врачлар қўли остида даволанди.

Терапевтлар юракни операция қилишдан бошқа чора йўқлигини айтишганида биз жуда ташвишда қолдик. Врачлар операция ниҳоятда мураккаблигини, бахтсиз ҳодиса рўй бериши ҳам мумкинлигини рўй-рост айтишди.

10-синфни битирган, эндигина ҳаётга мустақил қадам қўяётган қизимиз ҳаёти хавф остида қолган эди.

Биз Тошкентда 6-клиника касалхонасида ажойиб хирурглар борлигини яхши билардик. Бу ерда бир неча йилдирки, кўкрак хирургияси устида, айниқса юракни даволаш ва операция қилиш устида иш олиб борилягпти. Бу соҳада профессор В. К. Ясевичнинг муваффақиятларини эшитганмиз. У юрак хирургиясининг устозларидан бири — академик Мешалкиндан дарс олган, унинг раҳбарлигида операциялар ўтказган. Биз профессорнинг янги иш жойи — қон қуйиш институтига умид билан бордик. Василий Ясевич бизни меҳрибонлик билан кутиб олди.

Василий Косьянович ёрдамчилари Г. Рошин, Х. Цейнер, И. Макарочива, И. Янкевич ва бошқалар билан операцияга тайёргарлик кўрабошлади.

Икки ярим ойлик тайёргарликдан кейин шу йил 29 июнь куни операция ўтказилди. Биз икки ярим соат давомида операция хонаси эшиги тагида юрагимизни ховучлаб турдик. Ўшандаги ҳаяжонимизни ҳар бир ота-она яхши тушунади.

Операция муваффақиятли тугади. Валя ҳаёти сақлаб қолинди. Ҳозирда қизимиз ўзини яхши ҳис этяпти, яқин орада касалхонадан соғайиб ҳам чиқади.

Ҳурматли редакция, севимли фарзандимизга қайта ҳаёт бахш этган профессор В. Ясевич бошлиқ хирургларга газетангиз орқали бизнинг самимий ва илиқ юрак сўзларимизни етказсангиз. Раҳмат доктор, минг раҳмат меҳрибон шифокорлар!

Эр-хотин **ФИЛИППОВЛАР.**

ЯНГИ ТЕЛЕФОН СТАНЦИЯСИ

Вақт тиғиз. Телефон трубкасини қўлингизга олдингиз. Аксига юриб гудок ҳам эшитилавермади. Орадан бир-икки минут ҳам ўтиб кетади. Гоҳо-гоҳо телефон станциясида иш кўпайиб кетганлиги сабабли линиялар бир неча минутлаб банд бўлиб қолади. Ана шундай кезларда асабингиз бузилади, хафа бўласиз.

— Станция чиндан ҳам айбдор, — дейди шаҳар телефон станцияси станциялар хизмати бошлиғи вазифасини бажарувчи Т. Царева, — биз ишлаётган машина системаси аллақачон эскириб қолган, абонентлар сонини оширишга имкон бермайди. Яқинда уни янгилаймиз.

...Учинчи қаватга кўтарилдик. Янги станция қурилягпти, ҳар ким ўз иши билан машғул. Турли рангдаги телефон симлари, шланглар киши кўзини қамаштиради.

— Янги станция ишга тушгач, — дейди ўртоқ Царева, — абонент трубкани қўлига олиши билан, номер териб гаплашавериши мумкин. Линия бўш бўлишини пойлаб, асаби ҳам бузилмайди. Айтгандек, телефон номери бироз ўзгаради. Фараз қилайлик, сизнинг телефон номерингиз 26895, энди эса В2-68-95 бўлади. Яъни, олтита белги билан ишлайди.

Янги станция ўн минг абонентга мўлжалланган бўлиб, оддий ва ишончлидир. Бирор телефон бузилиб қолса, ўша заҳоти сигнализация бу ҳақда бизга хабар беради ва абонент заявкасини кутиб ўтирмай, техникани ўша ерга юборамиз.

Автозални 2-қурилиш монтаж бошқармаси ва шаҳар телефон станцияси ходимлари ҳамкорликда монтаж қилягптилар. Станцияни ноябрь байрамига ишга тушириш мўлжалланмоқда.

Л. ГЛАУБЕРЗОН.

СУРАТДА: монтажчи О. КОСИЦИНА аппаратларни синаб кўрягпти. Автор фотоси.

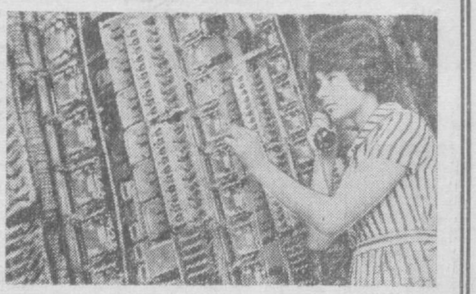

Редактор **А. ИСМОИЛОВ.**

ТЎНҒИЧИГА ТЎРТ ЎҒИЛ

КАМЕНСК-УРАЛЬСКИЙ (Свердловск области), 3 сентябрь, (ТАСС мухбири). Синара қувур заводининг қирқувчиси 24 яшар Нелли Башарина тўрт ўғил кўрди. Эгизакларнинг отаси Юрий Башарин Ревда рангли металл ишлаш заводида шихта ҳозирловчи бўлиб ишлайди.

Шаҳар касалхонасининг врачлари болалар соғ-саломат деб ҳисобламоқдалар. Тўнғичларнинг онаси ўзини яхши ҳис қилмоқда.

1966 йил учун газета ва журналларга обуна қабул қилинмоқда

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ"НИ ЎҚИНГ

ХАБАР ВА МАҚОЛАЛАРИНГИЗ БИЛАН ҚАТНАШИНГ

Газетага обуна «Союзпечать»нинг ҳамма бўлимларида почтальонлар, фабрика, заводлар, қурилишлар, муассасалар, олий ўқув юртлари, шунингдек колхоз ва совхозлардаги жамоатчи вакиллар томонидан қабул қилинади.

ГАЗЕТАГА ТЕЗРОҚ ОБУНА БЎЛИНГ.

ОБУНА БАҲОСИ: 12 ойга — 5 сўм 28 тийин, 6 ойга — 2 сўм 64 тийин, 3 ойга 1 сўм 32 тийин.

ҲОДИСА

ТУНГИ ШАРПА

Тун. Чилонзордаги 16-магазиннинг қоровули А. Тўралиев ўз постида турибди. Бирдан у Пионер кўчасидаги 15-уйга киравериида катта тугун кўтарган қандайдир бир шарпага кўзи тушиб қолди. «Кечаси соат учларда санғиб юрган ким бўлдийкин?» хаёлидан ўтказди ва тўхтатиб кўриш керак деган фикрга келди. Нарироқда турган бригадир Зуҳриддин Шамсуддиновни ёрдамга чақирди. Икковлашиб номаълум кишини ушладилар. Тунги шарпа — ҳозиргина 15-уйдан мол-мулкни ўмарган Юрий Чернявский бўлиб чиқди. Ўғрини район милиция бўлимига олиб келишди.

А. Тўралиев ва З. Шамсуддинов жиноятчини тутишдаги хушёрлиги ва мардлиги учун қимматбаҳо мукофот ва ташаккурга сазовор бўлдилар.

С. НЕСТЕРОВИЧ.

ЁШ ЁЗУВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ёш ёзувчиларининг семинар-кенгаши шу йил 8 сентябрь куни эрталаб соат 11 да Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида (Братская, 29) очилади.

Барча ёш ёзувчиларни ва қизиққан ўртоқларини таклиф этамиз.

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ.

ЎЗЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

РЕКЛАМА * ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

5 СЕНТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 12.00 — **Кўринмас Пети** (мультфильм).

Ўзбек тилида: 13.10 — **Гўзал нақшлар** (мактаб ўқувчилари учун). 13.30 — **Музика командасининг йигитлари** (бадиий фильм). 17.00 — **Билмасвой ўқиш шаҳрида** (болалар учун). 17.25 — **Телевизион янгиликлар.**

Рус тилида: 17.40 — **Тинчлик суратини чизаман** (кинофильм). 18.00 — **Телевизион янгиликлар.** 18.15 — **Бугун — ҳарбий хизматга чақирилувчилар куни.** 18.25 — **Реклама ва эълонлар.** 18.30 — **Шиша одамчалар сири** (илмий-оммабоп фильм).

Ўзбек тилида: 18.50 — **Оталар сўзи-ақлнинг кўзи** («Ёшлик» студияси).

Рус тилида: 19.30 — **Бутуниттифоқ нефть ва газ саноати куни.** 19.50 — **Эстрада концерти.** 21.00 — **Кун янгиликлари** (киножурнал). 21.10 — **Қуёнча** (кинокомедия).

22.10 — **Эртага телевизор экранида.**

Ўзбек тилида: 22.35 — **«Оқ олтин» карвон-карвон** 22.50 — **Концерт** (ўзбек куйларидан).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 5/IX да **Ишқинг билан,** 6/IX да **Тошболта ошиқ.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА — 5/IX кеч соат 8 яримда Ўзбекистон ССР ва Туркманистон ССР халқ артисти **Комилжон Отаниёзов** раҳбарлиги ва иштирокида **Хоразм ансамблининг концерти.** Билетлар сотилмоқда.

7 ва 8/IX кеч соат 8 яримда **Ўзбек давлат филармонияси ва эстрада артистларининг концертлари.** Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фахриддин Умаров, Қундуз Миркаримова** ва солистлар қатнашади. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «ИСКРА» (кеч соат 8 яримда).

Бўлажак кўча — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун). НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-40, кундуз 1 ярим, 3-20 минут ва 5 да).

Лимонадли Жо — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11, кундуз 1, 3 ва 5 яримда). НАВОИЙ номли (кеч 6-40 ва 9-50 минутда).

Марш! Марш! Тра-та-та! — ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Бизнинг дунёнинг тугаши — САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 7 ва 9 яримда). «ИСКРА» (кеч 7 яримда).

Йўқолган фотография — (эрталаб соат 10 да). **Жанубий соҳил аёли** (кундуз 12 да). **Бой ила хизматчи)** (кеч 8-20 минутда) — НАВОИЙ номли.

Улуғ Ватан уруши «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Запас ўйинчи — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10, кундуз 5 ва кеч 9-45 минутда).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 яримда бошланади)

Бир марта картошка, икки марта картошка «ВАТАН».

Бўлажак кўча — ТЕЛЬМАН номли, НАВОИЙ номли.

Бизнинг дунёнинг тугаши — КАФАНОВ номли.

Ракеталар отилмасин — «1 МАЙ».

Чўккан кеманинг сири — «УДАРНИК».

Чангда қолган гул — ПУШКИН номли.

Эски Чикагода — ТЕЛЬМАН номли (кеч соат 10 да).

Тошкент қишлоқ хўжалиги институти ректорати, партия комитети ва маҳаллий комитети старший ўқитувчи ўртоқ С. Ориповга унинг онаси

Шарофат
ҚОСИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. 11583
Индекс 64969.
Нашр № 1841